

6. Τὰ κατὰ Νέστλε εὐαγγέλια

*τὸ κείμενο τῆς Καινῆς Διαθήκης
κατὰ τὴν ἔκδοσι τῶν Νέστλε-Ἀλαντ*

Δ. Ἀνατολικιότης

*Εἰς μνήμην
Εὐστρατίου Μπαλῆ
τοῦ ἐν Λήμνῳ**

Α. Η ΠΑΡΑΣΚΕΪΗ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΝΕΣΤΛΕ

Στὸν πανεπιστημιακὸ χῶρο τόσο τοῦ ἐξωτερικοῦ ὅσο καὶ στὶς δύο θεολογικὲς σχολὰς τῆς χώρας μας ἔχει ἐπικρατήσῃ νὰ χρησιμοποιῇται τὸ κείμενο τῆς Καινῆς Διαθήκης ἀπὸ τὴν ἔκδοσι τῶν Νέστλε-Ἀλαντ. ἔτσι τὸ κείμενο τῆς συγκεκριμένης ἐκδόσεως θεωρεῖται «κριτικό», καὶ μάλιστα ἐπιστημονικώτερο ἀρτιώτερο ἀκριβέστερο καὶ σωστότερο ὅχι μόνον ἀπὸ τὸ Παραδεδεγμένο κείμενο (ἡ Κοινὴ ἔκδοσι, *textus receptus*)

*Ἦταν 4 νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1990, ὅταν στὸ χωριὸ Ῥωμανοῦ τῆς Λήμνου ὁ γηραιὸς Εὐστράτιος Μπαλῆς μοῦ ἐχάρισε μία Καινὴ Διαθήκη ἦταν ἡ 16ῃ ἔκδοσι τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ κειμένου τοῦ Νέστλε. ἀπὸ τότε, ὅποτε εἶχα κάποια εὐκαιρία, σημείωνα τὶς διαφορὰς μεταξὺ ἐκείνης τῆς ἐκδόσεως καὶ τῆς 26ῃς ποὺ εἶχα ἀπὸ παλιότερα. μετὰ τὴν πάροδο τοῦ καιροῦ οἱ σημειώσεις μου ἐμπλουτίστηκαν, διέυρυνα τὶς συγκρίσεις μου καὶ μετ' ἄλλες ἐκδόσεις τοῦ ἰδίου κειμένου, γνωστοῦ ὡς τῶν Νέστλε-Ἀλαντ, καὶ τελικὰ ἀπαρτίσθηκε ἡ παρούσα μελέτη, ἡ ὁποία ξεκίνησε ἀπὸ ἐκείνη τὴν εὐγενικὴ χειρονομία τοῦ μακαρίτου καὶ ταπεινοῦ μπαρμπα-Στρατῆ. γι' αὐτὸ καὶ ὀφειλετικά τὴν ἀφιερώνω στὴν μνήμη του.

και άλλες ὅμοιες ἐκδόσεις ποὺ παρασκευάστηκαν ἀπὸ ξένους και ἑτεροδόξους «θεολόγους», ἀλλὰ θεωρεῖται ἐπίσης ὅτι ὑπερτερεῖ και ἀπὸ τὴν μοναδικὴ ὁρθόδοξη κριτικὴ ἔκδοσι τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ και αὐθεντικοῦ κειμένου, ποὺ ἔγινε τὸ 1904 ἀπὸ τὸ οἰκουμενικὸ πατριαρχεῖο και τὴν εἶχε ἐτοιμάσει ὁ Β. Ἀντωνιάδης.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος εἶναι κατὰ πρῶτο λόγο ἡ δειγματοληπτικὴ παραβολὴ ὠρισμένων χωρίων ἀπὸ ἑξὶ διαφορετικὲς ἐκδόσεις τοῦ κειμένου Νέστλε (16η, 21η, 24η, 25η, 26η και 27η), ἐνῶ παραλλήλως τὰ ἴδια χωρία συγκρίνονται και μὲ τὴν ἔκδοσι τοῦ Ἀντωνιάδου. ἀλλὰ προηγουμένως εἶναι ἀπαραίτητο νὰ δοθοῦν κάποια ἱστορικὰ στοιχεῖα γιὰ τὴν δημιουργία, τὴν προέλευσι και τὶς ἐπανεκδόσεις τοῦ κειμένου Νέστλε. τὶς ἀπαραίτητες πληροφορίες μᾶς τὶς δίνουν οἱ ἴδιοι οἱ συντελεσται συνεργάται και συνεχισταὶ τοῦ Ἑμπερχαρντ Νέστλε, ὁ γιὸς τοῦ Ἑρβιν Νέστλε και ὁ Κούρτ Ἀλαντ σὲ σχετικὲς εἰσαγωγές των. παραθέτω ἐν μεταφράσει ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν εἰσαγωγὴ τοῦ Ἑρβιν Νέστλε στὴν 16ῃ ἔκδοσι τοῦ ἐλληνικοῦ κειμένου τῆς Καινῆς Διαθήκης (Στουτγάρδη Γερμανίας 1936, και φωτογραφικὴ ἀνατύπωσι ἀπὸ τὴν ἀμερικανικὴ βιβλικὴ ἐταιρεία, Νέα Ὑόρκη, Η.Π.Α.) και ἀπὸ τὴν εἰσαγωγὴ τοῦ Κούρτ Ἀλαντ στὴν 26ῃ ἔκδοσι (γερμανικὴ βιβλικὴ ἐταιρεία, Στουτγάρδη 1979, 4ῃ ἀνατύπωσι τὸ 1981). ὅπως θὰ δοῦμε ἐν συνεχείᾳ, οἱ δύο συνεργάται συμπίπτουν σχεδὸν σὲ ὅλες τὶς πληροφορίες ποὺ μᾶς δίδουν.

Γράφει ὁ Ἑρβιν Νέστλε (εἰσαγωγὴ 16ῃς ἐκδόσεως, ἀνατύπωσις Νέας Ὑόρκης 1936, σελίδες 4*-6*· ἡ ἴδια εἰσαγωγὴ διατηρεῖται μέχρι τὶς ἐκδόσεις 24ῃ τοῦ ἔτους 1960 και 25ῃ τοῦ ἔτους 1967).

Ἡ παρούσα ἔκδοσι τσέπης τῆς ἐλληνικῆς Καινῆς Διαθήκης ἐμφανίστηκε γιὰ πρώτη φορὰ τὸ 1898 ἐκδοδομένη ἀπὸ τὸν πατέρα μου δρα Ἑμπερχαρντ Νέστλε (1851-1913). εἶχε κάμει σκοπὸ τοῦ νὰ προσφέρῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης τοῦ 19ου αἰῶνος, ἀντικαθιστῶντας τὶς ἀκόμη πλατιά διαδοδομένες φτηνὲς ἐκδόσεις τοῦ ἔτσι καλουμένου Παραδεδεγμένου κειμένου (textus receptus), τὸ ὁποῖο φτάνει πίσω στὸν Ἑρασμο. ὡς ἐκ τούτου [ὁ Ἑμπερχαρντ Νέστλε] ἀπέφυγε ἐπιμελῶς νὰ δώσῃ μίᾳ ἐκφράσι [wording = διατύπωσι, παραλλαγὴ λέξεως] τοῦ κειμένου ἐξαρτώμενη ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὴν δικήν του, και ἄρα ὑποκειμενική, κριτικὴ ἐξέτασι τῶν διαφορῶν ἐκδοχῶν,

ἀλλὰ πῆρε ὡς βάσι τις μεγάλες ἐπιστημονικὲς ἐκδόσεις τοῦ 19ου αἰῶνος ἀπὸ τὸν Τίσενντορφ (Λειψία) καὶ ἀπὸ τοὺς Γουέστκοτ καὶ Χόρτ. γιὰ νὰ ἔχη μία πλειονοψηφία σ' ἐκεῖνες τις περιπτώσεις ὅπου οἱ δύο αὐτὲς ἐκδόσεις διέφεραν ἢ μία ἀπὸ τὴν ἄλλη, χρησιμοποίησε ταυτοχρόνως τὴν ἔκδοσι τοῦ Γουέιμουθ καί, παρομοίως μὲ τὸν Γουέιμουθ (ὁ ὁποῖος ἐπίσης παρασκεύασε ἓνα κείμενο ὅπως προέκυπτε μέσα ἀπὸ ὅλες τις ἐκδόσεις πού χρησιμοποίησε ὁ ἴδιος ἀπὸ τὸ 1550 [μέχρι τὴν ἐποχὴ του]), τοποθέτησε ἐντὸς τοῦ κειμένου του ἀντιστοιχῶς ἐκεῖνην τὴν ἐκδοχὴ πού ὑποστηριζόταν ἀπὸ τις δύο ἐκ τῶν τριῶν ἐκδόσεων ἥ, ὅπου καὶ οἱ τρεῖς διέφεραν ἐντελῶς, τὴν «μέση ἀνάγνωσι» [mean reading], παραπέμποντας τις ἄλλες στὶς ὑποσημειώσεις. ἀπὸ τὴν τρίτη ἔκδοσι καὶ ἐξῆς ἀντὶ τοῦ Γουέιμουθ χρησιμοποίησε κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο τὴν ἔκδοσι τοῦ B. Βάις [Λειψία, 3 τόμοι, 1894-1900], ἡ ὁποία ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε ἀποπερατωθῇ, καὶ ἔτσι ἐπομένως τὸ κείμενο ἀπαρτίστηκε προερχόμενο ἀπὸ τὰ HTW [δηλαδὴ τις ἐκδόσεις Γουέστκοτ-Χόρτ, Τίσενντορφ, καὶ Βάις] καὶ ἔτσι παρέμεινε.

Αὕτῃ ἡ σύγκρισι τῶν τριῶν κορυφαίων ἐκδόσεων παρήγαγε ἓνα κείμενο μὲ τὸν πρὸ ἀντικειμενικὸ -ὅσο εἶναι δυνατὸν- χαρακτῆρα, τὸ ὁποῖο ἔκτοτε γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγο θεμελιώνει μία συνεχῶς αὐξανόμενη κυκλοφορία, καὶ τὸ 1904 τὸ ἀνέλαβε ἡ Βιβλικὴ ἐταιρεία Βρετανίας καὶ ἐξωτερικοῦ στὸ Λονδίνο στὴν θέσι τοῦ Παραδεδεγμένου κειμένου, καὶ ἀπὸ τότε ἀποτέλεσε τὴν βάσι τῶν μεταφράσεων τῆς γιὰ τοὺς ἱεραποστολικοὺς χώρους.

.....

Ὁ πατέρας μου εἶχε σχεδιάσει μία μεγάλη ἀναδιαμόρφωσι τῆς ἐκδόσεώς του, μὲ μία ἀνάμιξι τῶν δύο σειρῶν ἀναγνώσεων καὶ λοιπά, γιὰ νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν ἐμφάνισι τοῦ κειμένου τοῦ Χέρμαν φὸν Ζόντεν, ἀλλὰ πέθανε (στὶς 9 μαρτίου 1913), προτοῦ ἐκδοθῇ. κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ πολέμου καὶ στὴν μεταπολεμικὴ περίοδο καθὼς ἤμουν ἐντεταλμένος ἀπὸ τὴν Βιβλικὴ ἐταιρεία Στουτγάρδης μὲ τὴν συνέχισι τῆς ἐκδόσεως, ἀποφάσισα νὰ περιοριστῶ πρὸς τὸ παρὸν στὸ νὰ ἀναλάβω ἀπλὲς διορθώσεις, γιὰ τις ὁποῖες μοῦ ἐπέστησαν τὴν προσοχὴ πολλοὶ ἐπιστήμονες καὶ κληρικοί, καὶ τις ὁποῖες ὡς ἓνα σημεῖο εὐγνωμόνως ἀναγνωρίζω.

Ὁ Κούρτ Άλαντ γράφει τὰ ἀκόλουθα (εἰσαγωγή 26ης ἐκδόσεως, 1981· μεταφράζω ἀπὸ τὴν ἀγγλικὴ εἰσαγωγή, σελίδες 39*-40*).

Ὅταν ὁ Ἑμπερχαντ Νέστλε παρήγαγε τὴν πρώτη ἐκδοσι τῆς ἐλληνικῆς Καινῆς Διαθήκης τὸ 1898, δὲν μπορούσαν νὰ φανταστούν οὔτε αὐτὸς οὔτε ἡ χορηγὸς Βιβλικὴ ἐταιρεία Βυρτεμβέργης τὸ πλήρες μέγεθος ἀπὸ αὐτὸ πού εἶχε ξεκινήσει. ἂν καὶ τὸ Παραδεδεγμένο κείμενο μπορούσε ἀκόμη νὰ διεκδικήσῃ μία πλατιὰ σειρὰ ὑπερασπιστῶν, ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα τοῦ 19ου αἰῶνος εἶχε τελειωτικῶς καταδείξει ὅτι αὐτὸ εἶναι ὁ πιὸ φτωχὸς τύπος τοῦ καινοδιαθητικοῦ κειμένου. οἱ μεγαλειότερες ἐκδόσεις στὸν χῶρο ἦσαν ἐκεῖνες τοῦ Τίσεωντορφ (ἀπὸ τὸ 1841 στὴν *editio octava critica maior* τοῦ 1869-1872), τοῦ Τρέγκελς (1857-1872), καὶ τῶν Γουέστκοτ-Χόρτ (1881). Ἀλλὰ διεθνῶς τὸ κατὰ πολὺ πιὸ δημοφιλὲς κείμενο πού χρησιμοποιόταν στὸ πανεπιστήμιο, στὴν ἐκκλησία, καὶ στὸ σχολεῖο ἦταν ἀκόμη κάποια ἐκδοσι τοῦ Παραδεδεγμένου κειμένου, καθόσον ἦταν τὸ μοναδικὸ πού διενέμετο ἐπὶ παραδείγματι ἀπὸ τὴν Βιβλικὴ ἐταιρεία Βρετανίας καὶ ἑξωτερικοῦ μέχρι τὸ 1904. Ἡ βασιλεία τοῦ Παραδεδεγμένου κειμένου δὲν τελείωσε ἐντελῶς σ' αὐτὴν τὴν περιοχὴ μέχρι τὴν ἐμφάνισι τῆς ἐκδόσεως τοῦ Νέστλε.

Ὁ Ἑμπερχαντ Νέστλε παρακινήθηκε ἀπὸ πρακτικοὺς παράγοντες στὴν κατασκευὴ τῆς δικῆς του ἐλληνικῆς Καινῆς Διαθήκης. ἐπιθυμοῦσε νὰ κάμῃ διαθέσιμο στὸ κοινὸ τὸ κείμενο, στὸ ὁποῖο εἶχε καταλήξει ἡ ἐπιστημονικὴ κοινότης τοῦ 19ου αἰῶνος. γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ πῆρε ὡς βάσι τοῦ τίς ἐκδόσεις τοῦ Τίσεωντορφ, τῶν Γουέστκοτ-Χόρτ, καὶ τοῦ Γουέιμουθ (1886· ἀπὸ τὸ 1901 ἡ τελευταία ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ τὴν ἐκδοσι τοῦ Βερνάρδου Βάις, 1894-1900), καὶ μὲ μία σύγκρισι αὐτῶν τῶν τριῶν ἐκδόσεων κατασκεύασε ἓνα κείμενο πλειονοψηφίας· ὅπου οἱ ἐκδόσεις διέφεραν, ἡ συμφωνία τῶν δύο ὠριζε τὸ κείμενο, ἡ δὲ ἀνάγνωσι τῆς τρίτης τοποθετήθηκε στὸ ὑπόμνημα. ὅταν οἱ τρεῖς ἐκδόσεις διέφεραν τελείως, ὁ Νέστλε θὰ ἐνστερνίζετο μία συμβιβαστικὴ [*mediating* = *διαμεσολαθητικὴ*] λύσι. αὐτὴ ἡ μέθοδος δὲν ἦταν νέα. τὸ 1873 ἐμφανίστηκε ἡ Καινὴ Διαθήκη τοῦ Κέιμπριτζ γιὰ τὰ σχολεῖα καὶ τὰ κολλέγια μὲ ἓνα κείμενο βασισμένο στὶς ἐκδόσεις τοῦ Τίσεωντορφ καὶ τοῦ Τρέγκελς. ἀλλὰ σ' ἐκείνην ὁ καθοριστικὸς παράγων σὲ μιὰ ἐπιλογὴ ἦταν τὸ Παραδεδεγμένο κείμενο (ἢ ἀκόμη, ἂν ἦταν ἀπαραίτητο, τὸ

Λάντσμαν ή ό Σιναϊτικός κώδιξ). έπιπλέον ή λεπτολόγος προσοχή με την όποία ό Νέστλε έτοίμασε την έκδόσί του, καταγράφοντας στο υπόμνημά της τίς άναγνώσεις τών εκδόσεων που χρησιμοποίησε ακόμη και στις έλαχιστότατες διαφορές τους, δέν μπορούσε νά είναι σφάλμα. έξ άρχής ό Έμπερχαρντ Νέστλε είχε ξεκινήσει νά δείχνει τίς άναγνώσεις τών καινοδιαθηκικών χειρογράφων (είδικώς του κώδικος Bezae Cantabrigiensis) σέ ένα δεύτερο και συνήθως πολύ σύντομο υπόμνημα. κατόπιν ό γιός του Έρβιν Νέστλε ανταποκρινόμενος στις προτάσεις που έγιναν άπό την Deutsche Neutestamentlertagung και ακολουθώντας τίς άρχές που προτάθηκαν δημιούργησε στην 13η έκδοσι του 1927 τó σύγχρονο «Νέστλε» με τó κριτικό του υπόμνημα, τó όποιο διατηρεί τίς άναγνώσεις τών τριών προαναφερθεισών εκδόσεων (μαζί με εκείνες του φόν Ζόντεν), αλλά εκθέτει με πιό έντονο τρόπο την μαρτυρία τών χειρογράφων, τών μεταφράσεων και τών εκκλησιαστικών πατέρων. αυτό τó υπόμνημα έγινε πλέον τόσο περιεκτικό, που επέτρεπε στón χρήστη νά σχηματίσει μία ανεξάρτητη γνώμη επί του κειμένου, διαφέροντας ένίοτε άπό τά αποτελέσματα της πλειονοψηφούσης άρχης και κάποτε αντικαθιστώντάς την άπό την έπιστημονική σύμφωνία. οί πληροφορίες σ' αυτό διαρκώς επεκτείνονταν άπό τόν Έρβιν Νέστλε με την ίδια φροντίδα που ό πατέρας του είχε δείξει στις προηγούμενες εκδόσεις, αλλά (και αυτό ήταν ή αδυναμία του) είχε παραχθῆ άποκλειστικώς άπό τά κριτικά ύπομνήματα άλλων εκδόσεων. ό Κούρτ Άλαντ έγινε για πρώτη φορά συνεργάτης σ' αυτήν την δουλειά στην 21η έκδοσί της του 1952· άπό εκείνη την εποχή άρχισε νά αντιπαραβάλλει τίς μαρτυρίες του ύπομνήματος έναντι τών άρχικών πηγών, ιδιαίτέρως δέ νά εισάγει τίς άναγνώσεις τών νεωστί ανακαλυφθέντων παπύρων.

Αυτό τó «Νέστλε», όπως νωρίς ώνομάστηκε άπό τó κοινό,... γρήγορα έγινε ένα είδος νέου Παραδεδεγμένου κειμένου, δίπλα στο όποιο οί άλλες εκδόσεις τσέπης έπαιζαν έναν σχετικώς ύποδεέστερο ρόλο...

Άπό τίς παραπάνω πληροφορίες γίνεται φανερό ότι ή έκδοσι αυτή δέν είναι καθόλου κριτική, αλλά ένα συμπίλημα άπό άλλες κριτικές εκδόσεις. μία παρόμοια έργασία είχε κάνει πιό πριν ό Έγγλέζος Γουέι-

μουθ τὸ 1886, ὅταν ἐξέδωσε μιὰ Καινὴ Διαθήκη υἱοθετῶντας ἐκεῖνες τὶς γραφές στὶς ὁποῖες συμφωνοῦσαν οἱ περισσότερες ἀπὸ τὶς βιβλικές ἐκδόσεις ποὺ εἶχαν γίνεи ἀπὸ τὸ 1550 μέχρι τὶς ἡμέρες του. τὸ 1898 ὅμως ὁ Ἑμπερχαρντ Νέστλε «ἐνήργησε» πιὸ «ἐπιστημονικά». πῆρε τὶς κριτικὲς ἐκδόσεις τοῦ Τίσενντορφ (1841 καὶ 1869-1872) καὶ τῶν Γουέστκοτ-Χόρτ (1881), εἶχε καὶ τὴν βοήθεια ἀπὸ τὴν ἔκδοσι τοῦ Γουέιμουθ καὶ παρασκεύασε τὸ δικό του «κριτικό» κείμενο ἀκολουθῶντας τὶς ἐξῆς «ἐπιστημονικὲς» ἀρχές:

α) παραθέτει τὸ κείμενο τῶν τριῶν προειρημένων ἐκδόσεων, ὅπου αὐτὲς συμφωνοῦν μεταξύ τους:

β) ὅπου συμφωνοῦν οἱ δύο ἀπὸ τὶς τρεῖς ἐκδόσεις, ἀκολουθεῖ τὶς δύο καὶ ἀναφέρει σὲ ὑποσημείωσι τὴν γραφὴ τῆς 3ης:

γ) ὅπου διαφέρουν καὶ οἱ τρεῖς ἐκδόσεις μεταξύ τους, ἀναλαμβάνει ῥυθμιστικὸ ῥόλο ὁ ἴδιος ὁ Νέστλε, εἴτε ἀκολουθῶντας τὴν ἔκδοσι τοῦ Γουέιμουθ (ἢ τοῦ Βάις καὶ ἀργότερα τὴν ἔκδοσι τοῦ Ζόντεν) εἴτε ἐπιλέγοντας ὁ ἴδιος μία συμβιβαστικὴ λύσι –στηριζόμενος πάντοτε καὶ ἀποκλειστικῶς στὶς προαναφερθεῖσες ἐκδόσεις ποὺ ἀντιγράφει– καὶ ξεμπερδεύει! ὅχι θὰ κάτση νὰ σκάση ἐλέγχοντας χειρόγραφα καὶ ἄλλες τέτοιες λεπτομέρειες! δὲν ἔχει καμμία σημασία ὅτι ἔτσι μπορεῖ νὰ προκύψῃ κάποιος ἀνύπαρκτος γραμματικῶς καὶ γλωσσικῶς τύπος ἢ νὰ δημιουργηθῇ κείμενο ἐντελῶς ἀμάρτυρο σὲ ὅλα τὰ βιβλικά χειρόγραφα τοῦ κόσμου σημασία ἔχει ἡ γνήσια «κριτικὴ» μέθοδος τοῦ Νέστλε καὶ ὁ βέρος «ἐπιστημονικὸς» τρόπος ἐργασίας του. αὐτὰ ὅλα ἐξηγοῦν τὴν ἐξαλλοσύνη τοῦ κειμένου στὴν ἔκδοσι τοῦ Νέστλε: ὀρθογραφικὰ λάθη, παραναγνώσεις λέξεων, ἐσφαλμένοι καὶ ἀνύπαρκτοι γραμματικοὶ τύποι ἔχουν συσσωρευτῇ καὶ ἔχουν δημιουργήσει ἓνα κείμενο πραγματικὰ ἀποκρουστικό.

Τὸ κύρος τῆς συγκεκριμένης ἐκδόσεως λοιπὸν δὲν ὀφείλεται διόλου στὴν ὑποτιθέμενη ἐπιστημονικὴ ἀνωτερότητά της ἀλλὰ στὴν ἐμπορικὴ ἐπιτυχία της. ὅσοι γνωρίζουν τὸν κόσμον τοῦ βιβλίου καταλαβαίνουν πολὺ καλὰ τί θέλω νὰ πῶ. λόγῳ τῶν σοβαρῶν ἐλλείψεων καὶ λαθῶν ποὺ εἶχε τὸ κείμενον τοῦ Νέστλε, σὲ κάθε ἐπόμενη ἔκδοσι διωρδωνόταν, βελτιωνόταν καὶ ἐμπλουτιζόταν μὲ τὴν συνεργασία πατρὸς καὶ υἱοῦ Νέστλε. τὸ 1927 ἔγινε ἡ 13ῃ ἔκδοσι μὲ ἐμπλουτισμένο κριτικὸ ὑπόμνημα βάσει νεωτέρων ἐκδόσεων καὶ κάποιων χειρογράφων. τὸ 1952

κυκλοφορεί ή 21η έκδοσι με την συνεργασία του Κούρτ Άλαντ. τὸ 1963 ἔγινε ἡ 25η ἔκδοσι (μὲ ἐπανειλημμένες ἀνατυπώσεις) καὶ τὸ 1979 ἡ 26η ἔκδοσι, ἡ ὁποία μέχρι τὸ 1981 εἶχε ἀνατυπωθῇ ἄλλες τρεῖς φορές. τὸ 1993 ἔγινε ἡ 27η καὶ πιὸ πρόσφατη ἔκδοσι, ἡ ὁποία μέχρι τὸ 1996 εἶχε ἀνατυπωθῇ ἄλλες τρεῖς φορές· τὸ 1998 κυκλοφόρησε ἡ διωρθωμένη 5η ἀνατύπωσί της, τὸ 1999 καὶ 2000 οἱ 6η καὶ 7η ἀνατυπώσεις, καὶ τὸ 2001 ἡ 8η διωρθωμένη ἀνατύπωσί της, κατὰ τὴν ὁποία ἐντάχτηκαν καὶ οἱ μαρτυρίες 21 παπύρων.

Σήμερα ἡ ἔκδοσι ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τοὺς ἀρχικοὺς στόχους ποὺ εἶχε θέσει ὁ Ἑμπερχαρντ Νέστλε γιὰ δύο λόγους. πρῶτον, δὲν εἶναι πλέον ἔκδοσι τσέπης· ἡ 16η ἔκδοσι εἶχε διαστάσεις 10,5 X 15,2 ἐκ., ἡ 26η ἔκδοσι 11,5 X 16,2 ἐκ., ἀλλὰ ἡ 27η ἔκδοσι ἔχει διαστάσεις κανονικοῦ βιβλίου 13,5 X 19 ἐκ.. οἱ συνήθεις διαστάσεις ἐνὸς βιβλίου εἶναι 14 X 21 ἐκ.: τὸ ὅτι ἡ 27η ἔκδοσι Νέστλε ἔχει μισὸ ἑκατοστὸ λιγώτερο δὲν τὴν καθιστᾷ βέβαια ἔκδοσι τσέπης (κανονικὰ μία ἔκδοσι γιὰ νὰ λέγεται τσέπης, πρέπει νὰ ἔχῃ διαστάσεις τὸ πολὺ 10 X 14 ἐκ.). δεύτερον, δὲν εἶναι φτηνὴ ἔκδοσι. ἓνα ἀντίτυπὸ της σήμερα πωλεῖται στὰ ἐλληνικὰ βιβλιοπωλεῖα περίπου 30 εὐρώπια, ἐνῶ παραλλήλως ὑπάρχουν ἄλλες ἐκδόσεις, ποὺ παρέχουν εἴτε μόνον τὸ κείμενο (κατὰ τὴν ἔκδοσι τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου) εἴτε κείμενο καὶ μετάφρασι μαζί, καὶ κοστίζουν μόνον τὸ 1/3 ἢ τὸ 1/5 τῆς ἐκδόσεως Νέστλε. ἂν σκεφτῇ κανεὶς ὅτι μέχρι σήμερα ἔχουν γίνεи περισσότερες ἀπὸ 100 ἀνατυπώσεις (ἡ κάθε μιὰ δεκάδων χιλιάδων ἀντιτύπων), καταλαβαίνει τὴν ἐμπορικὴ ἐπιτυχία τῶν Νέστλε καὶ Ἄλαντ.

Σὲ κάθε νέα ἔκδοσι ἢ ἀνατύπωσι τὸ κείμενο τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ τὸ «κριτικὸ ὑπόμνημα» φρεσκαρίζονταν μὲ βάσι διάφορα χειρόγραφα, παπυρικὰ σπαράγματα, ἄλλες ἐκδόσεις, πατερικὰ παραδέματα, κ.λπ., τὰ ὁποῖα λαμβάνονταν ὑπόψιν στὸν βαθμὸ ποὺ ἐπιθυμοῦσε ὁ ἐκάστοτε ἀναθεωρητής. ἡ ἔκδοσι πέρασε ἀπὸ τὸν πατέρα Ἑμπερχαρντ Νέστλε στὸν γιό του Ἑρβιν Νέστλε καὶ κατόπιν στοὺς δύο Ἑρβιν Νέστλε καὶ Κούρτ Ἄλαντ, γι' αὐτὸ σήμερα λέγεται ἔκδοσι Νέστλε-Ἄλαντ. τελικὰ πέρασε στὸν Κούρτ Ἄλαντ, ὁ ὁποῖος μαζί μὲ τὴν Μπάρμπαρα Ἄλαντ καὶ 5 ἀκόμη συνεργάτες του ἔκαμε καὶ νέα ἔκδοσι τοῦ κειμένου χωρὶς τὸ ὄνομα τοῦ Νέστλε, ἐνῶ φρόντισε τὰ κείμενα τῆς 3ης δικῆς του ἐκδόσεως καὶ τῆς 26ης τοῦ

Νέστλε (ἢ ἀντιστοίχως τῆς 4ης δικῆς του καὶ τῆς 27ης Νέστλε) νὰ ταυτίζονται.

Ἐννοεῖται βεβαίως ὅτι σὲ ὅλες αὐτὲς τὶς ἐκδοτικὲς φάσεις τὸ συγκεκριμένο «κριτικὸ κείμενο» ἔχει ὑποστῇ πολυάριθμες τροποποιήσεις καὶ ἀλλαγές, ἐνίοτε ἰδιαίτερα σημαντικὲς, συμπεριελήφθησαν σ' αὐτὸ τὰ πιὸ ἑτερόκλυτα στοιχεῖα, ἀλλὰ κατὰ βάσιν τὸ κείμενό του ἀκολουθεῖ –κατὰ ὁμολογία τῶν ἰδίων τῶν ἐκδοτῶν– αὐτὸ τῶν τεσσάρων προειρημένων «κριτικῶν» ἐκδόσεων καὶ κυρίως τῆς τοῦ Βάις. ἂν καὶ οἱ ἀνανεωτικὲς καὶ βελτιωτικὲς ἐπεμβάσεις ἀφωροῦσαν στὸ μεγαλειότερο μέρος τους τὸ κριτικὸ ὑπόμνημα, πάντως ἀναπόφευκτα ὑπῆρξαν ἀρκετὲς ἀλλαγές καὶ στὸ ἴδιο τὸ κείμενο, μὲ συνέπεια πολλὰ χωρία ἄλλο νόημα νὰ ἐμφανίζουν σὲ μία ἔκδοσι καὶ ἄλλο στὴν ἐπόμενη, ὥστε δικαίως θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ μιλήσῃ ὅχι γιὰ τὸ κείμενο ἀλλὰ γιὰ τὰ κείμενα τοῦ Νέστλε ἢ γιὰ τὰ κατὰ Νέστλε εὐαγγέλια. πάντως παρὰ τὶς ὅποιες ἀλλαγές καὶ προσθήκες εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅτι ἐπιμελῶς ἀπέφυγαν οἱ ἐκδότες νὰ λάβουν σοβαρὰ ὑπόψιν τους τὴν ὀρθόδοξη ἐκκλησιαστικὴ παράδοσι κειμένου ἐπὶ παραδείγματι δὲν συμβουλευτήκαν καθόλου τὴν ἔκδοσι τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου τοῦ 1904, ἐνῶ ἔχουν ὑπολογίσει πολὺ μεταγενέστερες ἐκδόσεις, ὅπως τοῦ Ζόντεν (1913), τοῦ Ντόμψουτς (1923), καὶ τῆς δικῆς τους πενταμελοῦς ομάδος τὸ 1966 καὶ τὸ 1968.

Κατὰ τ' ἄλλα αὐτὴ ἡ ἔκδοσι, ποὺ θυμίζει τὴν παράστασι τοῦ Καραγκιόζι «Λίγο ἀπ' ὅλα», θεωρεῖται ἐπιστημονικῶς ἀνώτερη καὶ προτιμότερη ἀπὸ τὴν πραγματικὰ κριτικὴ ἔκδοσι τῆς Καινῆς Διαθήκης, ποὺ ἔκαμε τὸ 1904 ὁ Β. Ἀντωνιάδης. γιὰ τοὺς ξένους βιβλικοὺς ἐπιστήμονες ἐκείνης τῆς ἐποχῆς πρέπει νὰ ἦταν ἀληθινὸς κόλαφος ἡ πατριαρχικὴ ἔκδοσι τῆς Καινῆς Διαθήκης, γιὰ τὴν ὁποία γράφει ὁ Ἀντωνιάδης: «τὸ κείμενον τῆς παρούσης ἐκδόσεως διαφέρει τοῦ κειμένου τῆς ὑπὸ τῶν Βιβλικῶν Ἐταιρειῶν διαδιδομένης Κοινῆς Ἐκδόσεως (Textus Receptus) εἰς ἀναγνωσεῖς μὲν περὶ τὰς 2000, χωρία δὲ περὶ τὰ 1400, καὶ δὴ 150 Ματθαίου, 175 Μάρκου, 260 Λουκᾶ, 100 Ἰωάννου, 125 Πράξεων, 165 Ἐπιστολῶν Παύλου, 65 Ἐπιστολῶν Καθολικῶν καὶ τὰ λοιπὰ [360] τῆς Ἀποκαλύψεως» (Καινὴ Διαθήκη, Κωνσταντινούπολις 1904, σ. ζ'). γι' αὐτό, ἐνῶ μέχρι τότε ἡ Βιβλικὴ ἑταιρεία Βρετανίας καὶ ἑξωτερικοῦ διέδιδε τὸ Παραδεδεγμένο κείμενο, μετὰ τὸ 1904 τὸ ἐγκατέλειψε, καθὼς μᾶς πληροφοροῦν οἱ Ἑρβὶν Νέστλε καὶ

Κούρτ Άλαντ στὰ ἀποσπάσματά τους πού παρέθεσα προηγουμένως, καί στράφηκε στήν ἔκδοσι τοῦ Νέστλε, ἐνῶ πρὶν δὲν τῆς εἶχε δώσει σημασία. κι ἔτσι ἡ ὑπόθεσι τοῦ κειμένου τῆς Καινῆς Διαθήκης πῆγε γιὰ τοὺς ξένους ἀπὸ τὸ κακὸ στὸ χειρότερο.

Ὁ Ἀντωνιάδης παρεσκεύασε τὸ κείμενο τῆς πατριαρχικῆς ἐκδόσεως ὅχι βάσει προγενεστέρων ἐκδόσεων ἀλλὰ στηριζόμενος σὲ περισσότερα ἀπὸ 130 χειρόγραφα τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως. μάλιστα δὲ αὐτὴ ἡ σαφὴς ἐπιστημονικὴ ἀνωτερότης τοῦ κειμένου τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου φαίνεται ὅτι ἦταν ὁ ἀνομολόγητος λόγος πού ὠδήγησε τοὺς δύο Νέστλε, πατέρα καὶ γιό, στήν ἀπόφασιν νὰ «ἐμπλουτίσουν» τὸ κριτικὸ τους ὑπόμνημα μὲ γραφές διαφόρων χειρογράφων, διότι μέχρι τὴν ἐμφάνισιν τῆς πατριαρχικῆς ἐκδόσεως τὰ χειρόγραφα ἀντιπροσωπεύονταν σὲ ἀμελητέο βαθμό. καὶ πάλι βεβαίως τὶς γραφές τῶν χειρογράφων τὶς ἔπαιρναν ἀπὸ ἄλλες κριτικὲς ἐκδόσεις καὶ ὅχι ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ χειρόγραφα· αὐτὸ γινόταν μέχρι τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Κούρτ Άλαντ τοῦλάχιστον. ἀλλὰ μία ξύλινη παράγκα ἀκόμη καὶ μὲ φύλλα χρυσοῦ νὰ τὴν ἐπενδύσῃ κανεὶς, πάλι ξύλινη παράγκα θὰ παραμείνῃ· μέγαρο χτισμένο ἀπὸ μπετόν-ἄρμε δὲν γίνεται.

B. ΠΑΡΑΒΟΛΗ ΧΩΡΙΩΝ

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἀναγκαῖα ἱστορικὰ στοιχεῖα ἀκολουθεῖ ἡ παραβολὴ διαφόρων χωρίων, ὅπως συναντῶνται σὲ ἕξι ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις τοῦ κειμένου Νέστλε. κάθε χωρίο παρατίθεται τοῦλάχιστον 3 φορές· πρῶτα σύμφωνα μὲ τὴν ἔκδοσιν τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου, ὕστερα κατὰ τὶς ἐκδόσεις 16, 21, 24 καὶ 25 τοῦ Νέστλε καὶ τέλος κατὰ τὶς ἐκδόσεις 26 καὶ 27. στὰ συγκεκριμένα παραδείγματα οἱ 4 πρῶτες ἐκδόσεις τοῦ Νέστλε συμφωνοῦν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἡ δὲ 27ῃ ταυτίζεται μὲ τὴν 26ῃ ἐκτὸς ἐλάχιστων περιπτώσεων, τὶς ὁποῖες ἀναφέρω στὰ συγκεκριμένα χωρία. ὅπου χρειάζεται, παραθέτω περισσότερες ἀπὸ 3 παραλλαγές κειμένου. γιὰ νὰ σχηματίσῃ ὁ μελετητὴς μία καλλίτερη ἄποψιν γιὰ τὴν σημασίαν πού ἔχουν οἱ κατωτέρω σημειούμενες διαφορές, διορθώσεις καὶ παρατηρήσεις, καλὸ θὰ ἦταν νὰ βρῖσκη τὰ χωρία σὲ μία πλήρη ἔκδοσιν τῆς Καινῆς Διαθήκης. σὲ ὠρισμένα παραθέματα ὑπάρχουν καὶ κάποια σχόλια. ὅπως θὰ δῇ ὁ μελετητὴς, οἱ περισσότερες

διορθώσεις που έχουν γίνει στην 26η έκδοσι των Νέστλε-Άλαντ (και διατηρήθηκαν στην 27η), δίνουν κείμενο που είτε ταυτίζεται απολύτως με την πολύ προγενεστέρα έκδοσι του οίκουμενικοῦ πατριαρχείου είτε τουλάχιστον προσεγγίζει περισσότερο πρὸς ἐκείνην.

Σύμβολα

N16 = Νέστλε έκδοσι 16η, Στουτγάρδη 1936.

N21 = Νέστλε έκδοσι 21η, Στουτγάρδη 1952 (ἀνατύπωσι στίς Η.Π.Α. 1986)

N24 = Νέστλε έκδοσι 24η, Στουτγάρδη 1960.

N25 = Νέστλε έκδοσι 25η, Λονδῖνο 1967 (κατ' οὐσίαν εἶναι ἀνατύπωσι τῆς 24ης· ἄλλαξαν μόνο τίς κεφαλίδες, στίς ὁποῖες μετέθεσαν καὶ τὴν σελιδαρίθμηση, διότι στὸ κάτω μέρος τῆς σελίδος ὅπου τὴν εἶχαν πρῶτα δὲν χωροῦσε πλέον, διότι αὐξήθηκε τὸ κριτικὸ ὑπόμνημα. στήν 24η έκδοσι πολλὰς φορές ἢ σελιδαρίθμηση ἦταν μέσα στὸ ὑπόμνημα!)

N26 = Νέστλε-Άλαντ έκδοσι 26η, 1979, ἀνατύπωσι 4η, Στουτγάρδη 1981.

N27 = Νέστλε-Άλαντ έκδοσι 27η, 1993, 8η διορθωμένη ἀνατύπωσι, Στουτγάρδη 2001.

ΟΠ = κριτικὴ έκδοσι Β. Ἀντωνιάδου, Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, Κωνσταντινούπολις 1904, δευτέρα έκδοσι 1912.

1) M⁹ 3,14

ΟΠ. ὁ δὲ **Ἰωάννης** διεκώλυεν αὐτὸν λέγων·

N16, N21, N24, N25. ὁ δὲ διεκώλυεν αὐτὸν λέγων·

N26, N27. ὁ δὲ **Ἰωάννης** διεκώλυεν αὐτὸν λέγων·

Παρατηροῦμε ὅτι ἀπὸ τὸ 1936 μέχρι τὸ 1967 οἱ (16η-25η) ἐκδόσεις τοῦ Νέστλε δίνουν κείμενο διαφορετικὸ ἀπὸ τὸ ἐκκλησιαστικόν, ἀλλὰ 40 χρόνια μετὰ (καὶ 75 χρόνια μετὰ τὸν Ἀντωνιάδην) ἡ 26η έκδοσι τῶν Νέστλε καὶ Ἄλαντ ἔρχεται νὰ συμφωνήσῃ μετὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸ κείμενο.

2) M⁹ 3,16

ΟΠ. καὶ ἰδοὺ ἀνέρχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδε τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον ὥσεί περιστράν **καὶ** ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν·

N16, N21, N24, N25. *καὶ ἰδοὺ ἠνεώχθησαν οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδεν πνεῦμα θεοῦ καταβαῖνον ὥσει περιστεράν, ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν·*

N26, N27. *καὶ ἰδοὺ ἠνεώχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδεν τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ καταβαῖνον ὥσει περιστεράν καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν·*

Σχετικῶς μὲ τὸ εἶδεν τὸ πνεῦμα σημειῶν ὅτι τὸ κείμενο Νέστλε, ἐπειδὴ βασίζεται στὴν ἀλεξανδρινὴ παράδοσι κειμένου, ἔχει προσβληθῇ ἀπὸ ἐκεῖ μὲ τὸν ἰὸ τοῦ «κοπτισμοῦ» δηλαδὴ δὲν ἀκολουθοῦνται οἱ γραμματικοὶ κανόνες γιὰ τὸ εὐφωνικὸ ἢ ἐφέλκυστικὸ -ν (γράφουν πρὸ συμφώνου ἐστίν, βλέπουσιν, ἔδωκεν, τιμῶσιν καὶ τὰ ὅμοια· γράφουν ὅμως παντοῦ καὶ πάντοτε εἴκοσι, ἀκόμη καὶ πρὸ φωνήεντος), ἐνῶ ὑπάρχουν καὶ ῥηματικοὶ τύποι ὅπως λήμψονται, ἀνελλήμφθη καὶ λοιπά (γιὰ τὸν κοπτισμὸ βλέπε καὶ σελίδα 102 τοῦ παρόντος).

3) M^g 6,10

ΟΠ. *ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου·*

N16, N21, N24, N25. *ἐλθάτω ἡ βασιλεία σου·*

N26, N27. *ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου·*

Μόνον σ' αὐτὸ τὸ χωρίο τοῦ γνωστοῦ «Πάτερ ἡμῶν» (καὶ στὸ παράλληλο χωρίο Λκ 11,2) στὴν 26^η ἔκδοσι ἔχουν διορθώσει τὴν προστακτικὴ στὸν σωστὸ τύπο ἐλθέτω, διότι τὸ «Πάτερ ἡμῶν» τὸ ξέρουν ἀπ' ἔξω καὶ τὰ μωρὰ ἀκόμη. σὲ ὅλα τὰ ἄλλα χωρία διατηροῦν τὸν ἀνελλήνιστο τύπο ἐλθάτω (M^g 10,13· 26,39. M^r 13,15), πὺ ὑπάρχει καὶ στὶς προγενέστερες ἐκδόσεις 16^η, 21^η καὶ 24^η (βλέπε καὶ παράδειγμα 13). ἄξιοθαύμαστη ἐπιστημονικὴ συνέπεια.

4) M^g 8, 7-8

ΟΠ. *καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἐκατόνταρχος ἔφη·*

N16, N21, N24, N25. *λέγει αὐτῷ· ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἐκατόνταρχος ἔφη·*

N26, N27. *καὶ λέγει αὐτῷ· ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἐκατόνταρχος ἔφη·*

Μὲ δύο διορθώσεις τὸ κείμενο τῶν Νέστλε-Ἀλαντ στὴν 26^η ἔκδοσι (N26) προσήγγισε περισσότερο πρὸς τὸ ἐκκλησιαστικὸ, ἀλλὰ ὅχι τελείως.

5) M⁹ 8, 13

ΟΠ. *καὶ ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.*

N16, N21, N24, N25. *καὶ ἰάθη ὁ παῖς ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.*

N26, N27. *καὶ ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.*

Δικαιώνεται τὸ ἐκκλησιαστικὸ κείμενο.

6) M^r 1,1

ΟΠ. *Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.*

N16, N21, N24, N25. *Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.*

N26, N27. *Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Θεοῦ.*

Ἄν καταλαβαίνω καλά, ἡ «ἐπιστημονικὴ» κριτικὴ τῶν δυτικῶν μέχρι τὴν N25 τοῦ 1967 ἔλεγε ὅτι ὁ εὐαγγελιστὴς Μᾶρκος δὲν κηρύσσει στὴν ἀρχὴ ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου του ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. τὴν συγκεκριμένη φράσι τὴν εἶχαν στὸ ὑπόμνημα, στίς ὑποσημειώσεις. ἀργότερα ὅμως τὸ διώρδωσαν καὶ συμφώνησαν μὲ τὸ ἐκκλησιαστικὸ κείμενο, καὶ ἐνέταξαν τὴν ἐπίμαχη φράσι μέσα στὸ κυρίως κείμενο, ἔστω καὶ ἐντὸς ἀγκυλῶν. ἔτσι κάνουν συνήθως, ἐντὸς ἀγκυλῶν θέτουν ὅσες λέξεις τοῦ κειμένου στίς παλαιότερες ἐκδόσεις τὶς εἶχαν ἐξοβελίσει· τώρα ἀποκαθιστοῦν τὸ κείμενο, ἀλλὰ μὲ τρόπο ποὺ νὰ περισφύξῃ τὸ γόητρο τῶν προηγούμενων ἐκδόσεων τους καὶ διότι δὲν ἔχουν τὴν ταπεινὴσι νὰ παραδεχτοῦν ὅτι πρῶτα ἔκαναν λάθος. τέτοια παραδοχὴ δὲν θὰ τὴν βροῦμε πουθενὰ ἀπὸ κανέναν τους.

Τώρα βέβαια εἶναι δυνατόν κάποιον νὰ χρησιμοποιοῦν τὶς παλαιότερες ἐκδόσεις τοῦ Νέστλε καὶ ὄχι τὴν τελευταία καὶ διωρδωμένη. ἐπὶ παραδείγματι μία ἀμερικανικὴ ἔκδοσι τοῦ 1986 (μὲ ἐπανεκδόσεις τὸ 1989 καὶ τὸ 1995) ἔχει τὸ ἑλληνικὸ κείμενο ἀπὸ τὴν 21ῃ ἔκδοσι τοῦ Νέστλε καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν 26ῃ ἢ τὴν 27ῃ, παρότι ἡ N26 κυκλοφορεῖ ἀπὸ τὸ 1979. αὐτὴ ἡ ἀμερικανικὴ ἔκδοσι λοιπὸν μᾶζι μὲ τὸ ἑλληνικὸ κείμενο παραθέτει καὶ δύο νεώτερες ἀμερικανικὲς μεταφράσεις, οἱ ὁποῖες στηρίχτηκαν καὶ στὸ Παραδεδεγμένο κείμενο. τὸ ὥραϊο εἶναι ὅτι οἱ δύο ἀμερικανικὲς μεταφράσεις ἔχουν τὴν φράσι *υἱοῦ τοῦ Θεοῦ* (the son of God), ἐνῶ τὸ διπλάνό τους ἑλληνικὸ κείμενο δὲν τὴν ἔχει. ἔτσι ἓνας σύγχρονος μελετητής, ποὺ δὲν ἔχει μπροστά του τὴν 26ῃ ἢ τὴν 27ῃ ἔκδοσι τοῦ Νέστλε, νομίζει ὅτι τὸ ἑλληνικὸ κείμενο ποὺ

κοιτάζει εἶναι ἡ τελευταία λέξι τῆς ἐπιστήμης καὶ ὅτι ἀποδεικνύει τὶς δύο ἀμερικανικὲς μεταφράσεις ἐσφαλμένες! ἡ ἀλήθεια βέβαια εἶναι διαφορετική, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν φαίνεται νὰ ἐνδιαφέρει πολὺ τοὺς ἐν λόγῳ Ἀμερικανοὺς ἐκδότες τοῦ Μίτσιγκαν. προφανῶς ἡ φράσι υἱοῦ τοῦ Θεοῦ εἶναι γι' αὐτοὺς μιὰ λεπτομέρεια.

7) Mr 1,4

ΟΠ. ἐγένετο Ἰωάννης βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ **καὶ** κηρύσσειν βάπτισμα μετανοίας

N16, N21, N24, N25. ἐγένετο Ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ κηρύσσειν βάπτισμα μετανοίας

N26, N27. ἐγένετο Ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ **καὶ** κηρύσσειν βάπτισμα μετανοίας

Καὶ στὸ παρὸν χωρίο ἡ N26 πλησιάζει περισσότερο τὴν ἐκκλησιαστικὴ παράδοσι.

8) Mr 1,6

ΟΠ. **ἦν δὲ** ὁ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ **ἔσθίων** ἀκρίδας

N16, N21, N24, N25. καὶ **ἦν** ὁ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ **ἔσθων** ἀκρίδας

N26, N27. καὶ **ἦν** ὁ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ **ἔσθίων** ἀκρίδας

Στὴν 26η ἔκδοσι ἡ λέξι ἔσθων γίνεται ἐσθίων, ὅπως εἶναι καὶ στὸ ἐκκλησιαστικὸ κείμενο.

9) Mr 1,8

ΟΠ. ἐγὼ **μὲν** ἐβάπτισα ὑμᾶς ἐν ὕδατι, αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.

N16, N21, N24, N25. ἐγὼ ἐβάπτισα ὑμᾶς ὕδατι, αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς πνεύματι ἁγίῳ.

N26, N27. ἐγὼ ἐβάπτισα ὑμᾶς ὕδατι, αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ.

Καὶ ἐδῶ ὑπάρχει διόρθωσι (στὴν 26η ἔκδοσι) ποὺ συμφωνεῖ μὲ τὸ ἐκκλησιαστικὸ κείμενο.

10) Mr 1,32

ΟΠ. Ὁψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδω ὁ ἥλιος,

N16, N21, N24, N25. Ὁψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδυσεν ὁ ἥλιος,

N26. Ὁψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδω ὁ ἥλιος,

Καὶ ἐδῶ φαίνεται ὅτι ἐξ ἀρχῆς ἦταν σωστὸ τὸ ἐκκλησιαστικὸ κείμενο.

11) Mr 9,38

ΟΠ. εἶδομέν τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, ὅς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν, καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν.

N16, N21, N24, N25. εἶδομέν τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, ὅς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν, καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἠκολούθει ἡμῖν.

N26, N27. εἶδομέν τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἠκολούθει ἡμῖν.

Ἐδῶ συμβαίνει τὸ ἀντίθετο ἀπὸ ὅ,τι στὰ προηγούμενα χωρία ἡ N16 συμφωνεῖ περισσότερο μὲ τὸ ἐκκλησιαστικὸ κείμενο καὶ ὅχι ἡ N26.

12) Mr 10,35

ΟΠ. Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης υἱοὶ Ζεβεδαίου

N16, N21, N24, N25. Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης οἱ δύο υἱοὶ Ζεβεδαίου

N26, N27. Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου

Ἡ διόρθωσι στὴν N26 πλησιάζει στὸ ἐκκλησιαστικὸ κείμενο.

13) Mr 13,15

ΟΠ. ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβάτω εἰς τὴν οἰκίαν μηδὲ εἰσελθέτω ἄραί τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ,

N16, N21, N24, N25. ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβάτω μηδὲ εἰσελθάτω τι ἄραι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ,

N26, N27. ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβάτω μηδὲ εἰσελθάτω ἄραί τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ,

Παρά τήν κάποια διόρθωσι διατηρεῖται καὶ στήν 26η καὶ στήν 27η ἔκδοσι ὁ ἀνελλήνιστος τύπος εἰσελθάτω ἀπὸ κακὴ κληρονομία τῶν παλαιοτέρων ἐκδόσεων· βλέπε σχόλια στὸ παράδειγμα 3 (Μθ 6,10).

14) Λκ 2,12

ΟΠ. καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον·

N16, N21, N24, N25. καὶ τοῦτο ὑμῖν σημεῖον,

N26, N27. καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον,

15) Λκ 4,8

ΟΠ. Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις

N16, N21, N24, N25. προσκυνήσεις κύριον τὸν Θεόν σου

N26, N27. κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις

16) Λκ 4,17

ΟΠ. καὶ ἀναπτύξας τὸ βιβλίον

N16, N21, N24, N25. καὶ ἀνοίξας τὸ βιβλίον

N26, N27. καὶ ἀναπτύξας τὸ βιβλίον

17) Λκ 11,2

ΟΠ. ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου·

N16, N21, N24, N25. ἐλθάτω ἡ βασιλεία σου·

N26, N27. ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου·

Βλέπε σχόλια στὸ παράδειγμα 3 (Μτθ 6,10).

18) Λκ 21,1

ΟΠ. εἰς τὸ γαζοφυλάκιον

N16, N21, N24, N25. εἰς τὸ γαζοφυλακεῖον

N26, N27. εἰς τὸ γαζοφυλάκιον

19) Λκ 21,19

ΟΠ. ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

N16, N21, N24, N25. ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσεσθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

N26, N27. ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

Καὶ στὰ ἔξι τελευταῖα παραδείγματα 14-19, χωρὶς νὰ τὸ θέλουν, ἐπιβεβαιώνουν –ἔστω καὶ μὲ 75 χρόνια καθυστέρησι– ὅτι ἡ ὀρθόδοξη ἔκδοσι τοῦ Ἀντωνιάδη (1904) ἦταν ἡ σωστή.

20) Ἰω 4,1

ΟΠ. Ὡς οὖν ἔγνω ὁ **Κύριος**

N16, N21, N24, N25. Ὡς οὖν ἔγνω ὁ **κύριος**

N26, N27. Ὡς οὖν ἔγνω ὁ **Ἰησοῦς**

Ἐδῶ ἡ N26 ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸ ἐκκλησιαστικὸ κείμενο.

21) Ἰω 4,11

ΟΠ. λέγει αὐτῷ **ἡ γυνή**

N16, N21, N24, N25. λέγει αὐτῷ

N26, N27. λέγει αὐτῷ **ἡ γυνή**

22) Ἰω 4,17

ΟΠ. καλῶς **εἶπας** ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω

N16, N21, N24, N25. καλῶς **εἶπες** ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω

N26, N27. καλῶς **εἶπας** ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω

23) Ἰω 4,24

ΟΠ. καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν.

N16, N21, N24, N25. καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν.

N26, N27. καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν.

24) Ἰω 4,29

ΟΠ. ὃς εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα

N16, N21, N24, N25. ὃς εἶπέν μοι πάντα ὅσα ἐποίησα

N26, N27. ὃς εἶπέν μοι πάντα ὅσα ἐποίησα,

25) Ἰω 18,29

ΟΠ. τίνα κατηγορίαν φέρετε **κατὰ** τοῦ ἀνδρώπου τούτου;

N16, N21, N24, N25. τίνα κατηγορίαν φέρετε τοῦ ἀνθρώπου τούτου;

N26, N27. τίνα κατηγορίαν φέρετε **κατὰ** τοῦ ἀνθρώπου τούτου;

26) Ἰω 18,34 καὶ 36

ΟΠ. **ἀφ' ἑαυτοῦ** σὺ τοῦτο λέγεις... οἱ ὑπηρέται **ἂν** οἱ ἐμοὶ ἡγωνίζοντο,

N16, N21, N24, N25. **ἀφ' ἑαυτοῦ** σὺ τοῦτο λέγεις... οἱ ὑπηρέται **ἂν** οἱ ἐμοὶ ἡγωνίζοντο,

N26, N27. **ἀπὸ σεαυτοῦ** σὺ τοῦτο λέγεις... οἱ ὑπηρέται οἱ ἐμοὶ ἡγωνίζοντο **ἂν**

Στὸ παρὸν παράδειγμα ἡ διόρθωσι στὴν N26 δὲν συμφωνεῖ μὲ τὸ ἐκκλησιαστικὸ κείμενο.

27) Ἰω 19,11

ΟΠ. **ἀπεκρίθη** Ἰησοῦς·

N16, N21, N24, N25. **ἀπεκρίθη** Ἰησοῦς·

N26, N27. **ἀπεκρίθη αὐτῷ** Ἰησοῦς·

Καὶ ἐδῶ ἡ N26 ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸ ἐκκλησιαστικὸ κείμενο.

28) Ἰω 19,23-24

ΟΠ. καὶ ἐποίησαν **τέσσαρα** μέρη,... ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ **ἡ λέγουσα**·

N16, N21, N24, N25. καὶ ἐποίησαν **τέσσαρα** μέρη,... ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ·

N26, N27. καὶ ἐποίησαν **τέσσαρα** μέρη,... ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ **ἡ λέγουσα**·

Ἐδῶ σαφῶς ἡ 26η ἔκδοσι πλησιάζει πρὸς τὸ ἐκκλησιαστικὸ κείμενο. μέχρι τὴν 25η ἔκδοσι ἡ «χριτικὴ ἐπιστήμη» τῶν δυτικῶν ὑπεστήριξε ὅτι ὁ εὐαγγελιστὴς ἔγραφε «τέσσερα» καὶ ὅχι τέσσαρα· ἀλλὰ ἂν αὐτὸ ἦταν ἀληθές, σήμερα δὲν θὰ λέγαμε τεσσαρακοστός, ἀλλὰ «τεσσερακοστός», οὔτε *σαρακοστή*, ἀλλὰ «σερακοστή»!

29) Πρξ 1,7

ΟΠ. εἶπε **δὲ** πρὸς αὐτούς·

N16, N21, N24, N25. *εἶπεν πρὸς αὐτούς·*
 N26, N27. *εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς·*

30) Πρξ 1,11

ΟΠ. *τί ἐστήκατε ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν;*
 N16, N21, N24, N25. *τί ἐστήκατε βλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν;*
 N26, N27. *τί ἐστήκατε ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν;*

31) Πρξ 2,7

ΟΠ. *οὐκ ἰδοὺ πάντες*
 N16, N21, N24, N25. *οὐχὶ ἰδοὺ πάντες*
 N26, N27. *οὐχ ἰδοὺ πάντες*

Ἐδῶ θαυμάζει κανεὶς τὴν κριτικὴ ἱκανότητα τῶν Νέστλε καὶ Ἄλαντ. ἡ γραφὴ *οὐχὶ* ὑπάρχει σὲ ἓναν καὶ μόνο κώδικα καὶ ὅμως αὐτὴ υἱοθετήθηκε γιὰ πολλὰ δεκαετίες παρὰ τὶς μαρτυρίες τῶν λοιπῶν κωδίκων. κατόπιν πῆγαν νὰ διορθώσουν τὸ λάθος καὶ τῶκαμαν χειρότερο. ἀφῆρσαν τὸ -ι καὶ ἄφησαν τὸ *οὐχ*! ἀλλὰ τὸ *ἰδοὺ* ψιλοῦται, ὁπότε δὲν εἶναι δυνατόν τὸ *οὐκ* νὰ τραπῇ σὲ *οὐχ* αὐτὸ γίνεται μόνον πρὸ δασυνομένης λέξεως. τὸ λάθος εἶναι πραγματικὰ ἀνυπόφορο ἀπὸ φιλολογικῆς σκοπιᾶς. γίνεται δὲ τελείως ἀδικαιολόγητον, ὅταν διαπιστώνη κανεὶς ὅτι σὲ ὅλα τὰ ἄλλα χωρία τῶν Πράξεων ὁ σχετικὸς κανὼν τηρεῖται ἀπαρεγκλίτως: *οὐκ ἦν* (2,24), *οὐχ ὑπάρχει* (3,6), *οὐκ ἔστιν* (4,12), *οὐκ ἐψεύσω* (5,4), *οὐχ εὗρον* (5,22), *οὐκ ἴσχυον* (6,10 καὶ 25,7) καὶ λοιπά. δηλαδὴ ὁ θεόπνευστος συγγραφεὺς σὲ ὅλα τ' ἄλλα χωρία τοῦ βιβλίου του ἤξερε καὶ ἔγραφε σὲ σωστὰ ἑλληνικά, ἀλλὰ ἐδῶ τὰ ξέχασε; ὅτι ἡ γραφὴ *οὐχ ἰδοὺ* δὲν ὀφείλεται σὲ τυπογραφικὴ ἀβλεψία, ἀλλὰ εἶναι συνειδητὴ ἐπιλογὴ τοῦ ἐκδότου, φαίνεται ἀπὸ τὸ κριτικὸ ὑπόμνημα τῆς N26 καὶ ἀπὸ τὴν N27 καὶ ἀπὸ τὶς 3η καὶ 4η («διωρθωμένες» παρακαλῶ) ἰδιαιτέρες ἐκδόσεις πού ἔκαμε ὁ Κούρτ Ἄλαντ μὲ τὴν πενταμελὴ ὁμάδα του τὸ 1983 καὶ τὸ 2000, καὶ στίς ὁποῖες ἐκδόσεις ἐπαναλαμβάνει μεγαλοπρεπῶς τὸ ἴδιο λάθος. καὶ καλὰ νὰ ἐπρόκειτο γιὰ κείμενο κάποιου ἄλλου συγγραφέως τῆς Καινῆς Διαθήκης... ἀλλὰ δὲν σκέφτηκαν ὅτι γιὰ τὸν ἐξ Ἀντιοχείας ἐλληνογλωσσό καὶ πιθανώτατα Ἑλληνα ἀπόστολο Λουκᾶ, πού εἶχε μητρικὴ λαλουμένη γλῶσσά του τὴν ἑλληνικὴ καὶ πού τὰ κείμενά

του είναι στο ανώτερο γλωσσικό επίπεδο των βιβλίων της Καινής Διαθήκης, ήταν φύσει αδύνατον να πῇ καὶ να γράψῃ οὐχ ἰδού; δὲν κατάλαβαν ὅτι πρόκειται για ἓνα ἀπὸ τὰ συνηθισμένα αντιγραφικά λάθη ἀμαθῶν καὶ ἀλλογλώσσων ἀντιγραφέων, ἀπὸ τὰ ὅποια λάθη βρίθουν τὰ ἀρχαῖα χειρόγραφα; ἢ μήπως φαντάστηκαν ὅτι εἶχαν μπροστά τους αὐτὸ τοῦτο τὸ αὐτόγραφο τοῦ ἀποστόλου καὶ πρόσεχαν μὴν τοὺς φύγῃ καμμιὰ δασεῖα; θλίβεται κανεὶς βαθυτάτα μπροστὰ σὲ τέτοια προχειρότητα καὶ ἀμάθεια. γιὰ ποιά δῆθεν «κριτική» ἔκδοσι λοιπὸν μιλάμε; καὶ πῶς μπορεῖ νὰ ἔχῃ κανεὶς τὴν παραμικρὴ ἐμπιστοσύνη στὰ καινοδιαθηκικά κείμενα τῶν Νέστλε καὶ ᾽Αλαντ, ὅταν βλέπῃ σὲ μιὰ τόσο ἀσήμεντη καὶ εὐκόλῃ ἀπὸ φιλολογικῆς πλευρᾶς περίπτωσι νὰ κάνουν ἓνα τέτοιο τραγικὸ καὶ ἀνυπόφορο λάθος, καὶ μάλιστα νὰ ἐπιμένουν σ' αὐτό; καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν ἓνας Ἑλληνας νὰ δεχτῇ νὰ τοῦ σερβίρουν τέτοιες «πομφόλυγες» ὡς τὴν δῆθεν τελευταία λέξι τῆς βιβλικῆς ἐπιστήμης; ἀλλὰ ἐπαληθεύεται ἐδῶ ὁ λόγος τῆς Βίβλου φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν (Ῥω 1,22).

32) Πρξ 2,12

ΟΠ. ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ διηπόρουν,
N16, N21, N24, N25. ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ διηποροῦντο,
N26, N27. ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ διηπόρουν,

33) Πρξ 6,5

ΟΠ. ἄνδρα πλήρη πίστεως
N16, N21, N24, N25. ἄνδρα πλήρη πίστεως
N26, N27. ἄνδρα πλήρης πίστεως

Κι ἄλλο δεῖγμα ὑψηλοῦ ἐπιπέδου ἐπιστήμης καὶ κριτικῆς κειμένου. στὶς νεώτερες ἐκδόσεις N26 καὶ N27 ἡ αἰτιατικὴ πλήρῃ γίνεται ὀνομαστικὴ πλήρης ἀσχέτως ὅτι τὸ προσδιοριζόμενο οὐσιαστικὸ ἄνδρα εἶναι σὲ πτώσι αἰτιατικῇ. ἀλλὰ εἶναι σίγουρο ὅτι τόσο ἄσχετος ὁ ἀπόστολος Λουκᾶς δὲν ἦταν...

34) Πρξ 15,16

ΟΠ. καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω
N16, N21, N24, N25. καὶ τὰ κατεστραμμένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω

N26, N27. καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω
Οἱ νεώτερες ἐκδόσεις N26 καὶ N27 διορθώνουν τὸ κείμενο καὶ ἔρχονται νὰ συμφωνήσουν μὲ τὸ ἐκκλησιαστικό.

35) Πρξ 15,24

ΟΠ. τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάραξαν ὑμᾶς

N16, N21, N24, N25. τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐτάραξαν ὑμᾶς

N26, N27. τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάραξαν ὑμᾶς

36) Ρω 4,11

ΟΠ. εἰς τὸ λογισθῆναι καὶ αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην,

N16, N21, N24, N25. εἰς τὸ λογισθῆναι αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην,

N26, N27. εἰς τὸ λογισθῆναι καὶ αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην,

37) Ρω 10,3

ΟΠ. καὶ τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην ζητοῦντες στῆσαι,

N16, N21, N24, N25. καὶ τὴν ἰδίαν ζητοῦντες στῆσαι,

N26, N27. καὶ τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην ζητοῦντες στῆσαι,

38) Ρω 10,5

ΟΠ. Μωϋσῆς γὰρ γράφει τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς·

N16, N21, N24, N25. Μωϋσῆς γὰρ γράφει ὅτι τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου ὁ ποιήσας ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτῇ.

N26, N27. Μωϋσῆς γὰρ γράφει τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς.

Πλήρης δικαίωσις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κειμένου.

39) Α' Κο 7,13

ΟΠ. καὶ γυνὴ εἴ τις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον,

N16, N21, N24, N25. καὶ γυνὴ ἣτις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον,

N26, N27. καὶ γυνὴ εἴ τις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον,

40) Α' Κο 7,17

ΟΠ. εἰ μὴ ἐκάστω ὡς ἐμέρισεν ὁ Θεός,

N16, N21, N24, N25. *Εἰ μὴ ἐκάστω ὡς μεμέρικεν ὁ κύριος,*
 N26, N27. *Εἰ μὴ ἐκάστω ὡς ἐμέρισεν ὁ κύριος,*

41) Α' Κο 15,10

ΟΠ. *ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί.*

N16, N21, N24, N25. *ἀλλὰ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ σὺν ἐμοί.*

N26, N27. *ἀλλὰ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί.*

42) Β' Κο 3,6

ΟΠ. *τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτέννει,*

N16, N21, N24, N25. *τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτείνει,*

N26, N27. *τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτέννει,*

Καὶ γιὰ τὰ παραπάνω τρία χωρία διαπιστώνουμε πάλι ὅτι οἱ διορθώσεις στὴν N26 προσεγγίζουν τὸ ἐκκλησιαστικὸ κείμενο.

43) Β' Κο 3,9

ΟΠ. *εἰ γὰρ ἡ διακονία τῆς κατακρίσεως δόξα,*

N16, N21, N24, N25. *εἰ γὰρ ἡ διακονία τῆς κατακρίσεως δόξα,*

N26, N27. *εἰ γὰρ τῇ διακονίᾳ τῆς κατακρίσεως δόξα,*

Ἐδῶ ἡ N26 ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸ ἐκκλησιαστικὸ κείμενο. ἀπλῶς ἀναφέρω ὅτι λίγο παρακάτω στὸν στίχο 11 ὑπάρχει στὴν N26 ἓνα τυπογραφικὸ λάθος: ἔχει ἐν δόξῃ ἀντὶ τοῦ ὁρδοῦ ἐν δόξῃ.

44) Β' Κο 11,3

ΟΠ. *τῆς εἰς τὸν Χριστόν.*

N16, N21, N24, N25. *τῆς εἰς Χριστόν.*

N26, N27. *τῆς εἰς τὸν Χριστόν.*

45) Γα 1,15

ΟΠ. *Ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ Θεὸς ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρὸς μου*

N16, N21, N24, N25. *Ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρὸς μου*

N26, N27. *Ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ Θεὸς ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρὸς μου*

46) Γα 1,18

ΟΠ. Ἐπειτα μετὰ ἔτη τρία ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα

N16, N21, N24, N25. Ἐπειτα μετὰ τρία ἔτη ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα

N26, N27. Ἐπειτα μετὰ ἔτη τρία ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ νὰ σημειώσω ὅτι στὶς N24, N25, N26 καὶ N27 τὸ κύριο ὄνομα Ἱεροσόλυμα τὸ βρίσκουμε πάντοτε μὲ δασεῖα (Μθ 2,1,3· 3,5· 4,25· 20,18· Λκ 2,22· 19,28· Πρξ 1,4· 11,27· 13,13 κ.λπ.), ἐνῶ ὡς Ἱερουσαλήμ τὸ βλέπουμε πάντοτε μὲ ψιλῇ (Μθ 23,37· Λκ 2,25· 4,9· Πρξ 1,8· 2,5· 11,2 κ.λπ.). στὶς N16 καὶ N21 ἀμφότεροι οἱ τύποι γράφονται πάντοτε μὲ ψιλῇ.

47) Γα 5,7

ΟΠ. τίς ὑμᾶς ἐνέκοψε τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι;

N16, N21, N24, N25. τίς ὑμᾶς ἐνέκοφεν ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι;

N26, N27. τίς ὑμᾶς ἐνέκοφεν τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι;

48) Ἐφ 1,14

ΟΠ. ὅς ἐστιν ἀρραβὼν

N16, N21, N24, N25. ὅς ἐστιν ἀρραβὼν

N26, N27. ὅς ἐστιν ἀρραβὼν

Ἐδῶ ἡ διόρθωσις τῆς N26 δὲν συμφωνεῖ μὲ τὸ ἐκκλησιαστικὸ κείμενο.

49) Ἐφ. 3,9

ΟΠ. καὶ φωτίσαι πάντας τίς ἡ οἰκονομία

N16, N21, N24, N25. καὶ φωτίσαι τίς ἡ οἰκονομία

N26, N27. καὶ φωτίσαι πάντας τίς ἡ οἰκονομία

50) Ἐφ 4,26

ΟΠ. ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν,

N16, N21, N24, N25. ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ παροργισμῷ ὑμῶν,

N26, N27. ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν,

51) Φι 2,4

ΟΠ. μὴ τὰ ἐαυτῶν ἕκαστος σκοπεῖτε, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐτέρων ἕκαστος.

N16, N21, N24, N25. μὴ τὰ ἐαυτῶν ἕκαστοι σκοποῦντες, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐτέρων ἕκαστοι.

N26. μὴ τὰ ἐαυτῶν ἕκαστος σκοποῦντες ἀλλὰ καὶ τὰ ἐτέρων ἕκαστος.

N27. μὴ τὰ ἐαυτῶν ἕκαστος σκοποῦντες ἀλλὰ καὶ τὰ ἐτέρων ἕκαστοι.

Ἐδῶ ἡ N26 προσεγγίζει πρὸς τὸ ἐκκλησιαστικὸ κείμενο, ἀλλὰ ἡ N27 διαφοροποιεῖται πάλι. ἄραγε θὰ κατασταλάξουν κάποτε σὲ μία γραφή;

52) Κλ 1,27

ΟΠ. τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου..., ὅς ἐστι Χριστὸς ἐν ὑμῖν,

N16, N21, N24, N25. τί τὸ πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου..., ὅς ἐστιν Χριστὸς ἐν ὑμῖν,

N26, N27. τί τὸ πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου..., ὃ ἐστιν Χριστὸς ἐν ὑμῖν,

Ἡ διόρθωσι τῆς N26 ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸ ἐκκλησιαστικὸ κείμενο. ἡ διόρθωσι αὐτὴ ἔγινε, διότι ἡ ἀντωνυμία ὅς, πού ὑπῆρχε στὶς προηγούμενες ἐκδόσεις καὶ πού ὑπάρχει στὸ ἐκκλησιαστικὸ κείμενο, δείχνει ὅτι τὸ σωστὸ εἶναι ὁ πλοῦτος (ἄρσενικοῦ γένους) καὶ ὅχι τὸ πλοῦτος (οὐδετέρου). ἀντὶ νὰ διορθώσουν τὸ λάθος, προτίμησαν νὰ διορθώσουν τὸ σωστό, γιὰ νὰ ταιριάζῃ στὸ λάθος τους.

53) Κλ 2,13

ΟΠ. νεκροὺς ὄντας ἐν τοῖς παραπτώμασι

N16, N21, N24, N25. νεκροὺς ὄντας τοῖς παραπτώμασιν

N26, N27. νεκροὺς ὄντας ἐν τοῖς παραπτώμασιν

54) Α' Θε 1,5

ΟΠ. καὶ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ ἐν πληροφορίᾳ πολλῇ,

N16, N21, N24, N25. *καὶ ἐν πνεύματι ἀγίῳ καὶ πληροφορίᾳ πολλῇ,*

N26, N27. *καὶ ἐν πνεύματι ἀγίῳ καὶ ἐν πληροφορίᾳ πολλῇ,*

55) Α΄ Θε 3,1-2

ΟΠ. *εὐδοκήσαμεν καταλειφθῆναι ἐν Ἀθήναις μόνοι, καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον, τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ διάκονον τοῦ Θεοῦ καὶ συνεργὸν ἡμῶν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ*

N16. *ἡὐδοκήσαμεν καταλειφθῆναι ἐν Ἀθήναις μόνοι, καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον, τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ διάκονον τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ*

N21, N24, N25. *ἡὐδοκήσαμεν καταλειφθῆναι ἐν Ἀθήναις μόνοι, καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον, τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ συνεργὸν τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ*

N26, N27. *εὐδοκήσαμεν καταλειφθῆναι ἐν Ἀθήναις μόνοι, καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον, τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ συνεργὸν τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ*

Μετὰ τὴν διόρθωσι τῆς N26 στὴν λέξι *εὐδοκήσαμεν* (στίχος 1) φαίνεται ἡ ὁρθότητα καὶ ἡ ἀκρίβεια τῆς ἐκδόσεως τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου. ὅσο γιὰ τὸν Τιμόθεο (στίχος 2) τὸν προήγαγαν ἀπὸ ὑπηρέτη (διάκονον) σὲ συνεργάτη τοῦ Θεοῦ στὴν διάδοσι τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ. στὸν στίχο 2 τὸ κείμενο ὅλων τῶν ἐκδόσεων Νέστλε εἶναι ἐλλιπὲς καὶ ἐσφαλμένο.

56) Α΄ Θε 4,11

ΟΠ. *καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς ἰδίαις χερσὶν ὑμῶν,*

N16, N21, N24, N25. *καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς χερσὶν ὑμῶν,*

N26, N27. *καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς ἰδίαις χερσὶν ὑμῶν,*

57) Β΄ Θε 1,2

ΟΠ. *ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.*

N16, N21, N24, N25. *ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.*

N26, N27. *ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.*

58) Β' Θε 2,6

ΟΠ. ἐν τῷ **ἑαυτοῦ** καιρῷ·

N16, N21, N24, N25. ἐν τῷ **αὐτοῦ** καιρῷ·

N26, N 27. ἐν τῷ **ἑαυτοῦ** καιρῷ·

59) Β' Θε 3,6

ΟΠ. ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου **ἡμῶν** Ἰησοῦ Χριστοῦ,

N16, N21, N24, N25. ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ,

N26, N27. ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου **ἡμῶν** Ἰησοῦ Χριστοῦ,

60) Α' Τι 2,9

ΟΠ. ὡσαύτως **καὶ** **τάς** γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ,

N16, N21, N24, N25. ὡσαύτως γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ,

N26, N27. ὡσαύτως **καὶ** γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ

61) Α' Τι 6,13

ΟΠ. παραγγέλλω **σοι** ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ

N16, N21, N24, N25. παραγγέλλω ἐνώπιον τοῦ θεοῦ

N26, N27. παραγγέλλω **σοι** ἐνώπιον τοῦ θεοῦ

62) Β' Τι 2,18

ΟΠ. λέγοντες **τὴν** ἀνάστασιν ἥδη γεγονέναι,

N16, N21, N24, N25. λέγοντες ἀνάστασιν ἥδη γεγονέναι,

N26, N27. λέγοντες **τὴν** ἀνάστασιν ἥδη γεγονέναι,

63) Β' Τι 3,15

ΟΠ. ἀπὸ βρέφους **τὰ** ἱερὰ γράμματα οἶδας,

N16, N21, N24, N25. ἀπὸ βρέφους ἱερὰ γράμματα οἶδας,

N26, N27. ἀπὸ βρέφους **τὰ** ἱερὰ γράμματα οἶδας,

64) Ττ 2,3

ΟΠ. **μὴ** οἶνω πολλῶ δεδουλωμένας,

N16, N21, N24, N25. **μὴ**δὲ οἶνω πολλῶ δεδουλωμένας,

N26, N27. **μὴ** οἶνω πολλῶ δεδουλωμένας,

65) Ττ 3,9

ΟΠ. *μωράς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας νομικὰς περίστασο·*

N16, N21, N24, N25. *μωράς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔριν καὶ μάχας νομικὰς περίστασο·*

N26, N27. *μωράς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας νομικὰς περίστασο·*

Γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ ἐπιβεβαιώνεται ἡ ὁρθότητα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κειμένου (στὴν λέξι ἔρεις). τὴν λέξι περίστασο τὴν γράφουν ἐσφαλμένως καὶ περιττῶς μὲ διαλυτικά, διότι σὲ καμμία περίπτωσι τὰ δύο *ι* δὲν ἀποτελοῦν δίφθογγο.

66) Έβ 6,2

ΟΠ. *βαπτισμῶν διδαχῆς,*

N16. *βαπτισμῶν διδαχήν,*

N21, N24, N25, N26, N27. *βαπτισμῶν διδαχῆς*

Έδῶ ἡ N21 (ἐκδοθεῖσα τὸ 1952) διαφοροποιεῖται ἀπὸ τὴν N16 καὶ διορθώνει τὸ χωρίο. ἔτσι διωρθωμένο ὑπάρχει καὶ στὶς ἐπόμενες ἐκδόσεις Νέστλε. γιὰ τὰ ὑπόλοιπα παραδείγματα τοῦ παρόντος μέχρι τὴν N25 θεωροῦσαν λάθος τὴν ἐκδοσι τοῦ Ἀντωνιάδου, ἀλλὰ μὲ τὴν N26 μόνοι τους ἀπέδειξαν ὅτι τὰ λάθη ἦσαν δικά τους.

67) Έβ 7,4

ΟΠ. *ὃ καὶ δεκάτην Ἀβραάμ ἔδωκεν*

N16, N21, N24, N25. *ὃ δεκάτην Ἀβραάμ ἔδωκεν*

N26, N27. *ὃ καὶ δεκάτην Ἀβραάμ ἔδωκεν*

68) Έβ 8,6

ΟΠ. *νυνὶ δὲ διαφορωτέρας τέτευχε λειτουργίας,*

N16, N21, N24, N25. *νὺν δὲ διαφορωτέρας τέτυχεν λειτουργίας,*

N26, N27. *Νυνὶ δὲ διαφορωτέρας τέτυχεν λειτουργίας,*

Έπιβεβαιοῦται ἡ γραφὴ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κειμένου νυνί. ἡ N27 ἔχει νυνί μὲ πεζὸ τὸ ἀρχικὸ καὶ ὄχι μὲ κεφαλαῖο. ἡ διόρθωσι εἶναι σωστή, διότι δὲν ἀρχίζει νέα παράγραφος. ὅσο γιὰ τὸ ῥῆμα τυγχάνω σχηματίζει τὸν παρακείμενό του ἢ τετύχηκα ἢ τέτευχα καὶ ὄχι ποτὲ

«τέτυχα» μᾶλλον τὸ τελευταῖο προέρχεται ἀπὸ παρανόησι, διότι στὰ χειρόγραφα τὸ *ευ* γράφεται συχνὰ μὲ ἓνα σύμπλεγμα ποὺ μὲ λίγη ἀπροσεξία μπορεῖ κάποιος νὰ τὸ παραναγνώσῃ ὡς *υ*. ἄλλωστε οὔτε ὁ ἐλληνομαθὴς ἀπόστολος Παῦλος, ποὺ χειρίζοταν τόσο καλὰ τὴν ἐλληνικὴ γλῶσσα, ὥστε καὶ νέες λέξεις νὰ παράγῃ, οἱ ὁποῖες καὶ παρέμειναν στὴν ἐλληνικὴ μέχρι σήμερα, οὔτε ὁ ἐλληνόγλωσσος Λουκᾶς, ποὺ ἦταν ὁ γραφεὺς τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς τοῦ Παύλου, θὰ ἔγραφαν ποτὲ τὸ βάρβαρο «τέτυχεν».

69) Ἑβ 11,13

ΟΠ. μὴ *λαθόντες* τὰς ἐπαγγελίας,

N16, N21, N24, N25. μὴ *κομισάμενοι* τὰς ἐπαγγελίας,

N26, N27. μὴ *λαθόντες* τὰς ἐπαγγελίας,

70) Ἑβ 12,11

ΟΠ. *πᾶσα δὲ παιδεία* πρὸς μὲν τὸ παρὸν

N16, N21, N24, N25. *πᾶσα μὲν παιδεία* πρὸς μὲν τὸ παρὸν

N26, N27. *πᾶσα δὲ παιδεία* πρὸς μὲν τὸ παρὸν

71) Ἑβ 12,15

ΟΠ. *καὶ διὰ ταύτης* μιανθῶσι πολλοί,

N16, N21, N24, N25. *καὶ διὰ ταύτης* μιανθῶσιν οἱ πολλοί,

N26, N27. *καὶ διὰ ταύτης* μιανθῶσιν πολλοί,

72) Ἑβ 13,6

ΟΠ. Κύριος ἐμοὶ βοηθός, *καὶ* οὐ φοβηθήσομαι·

N16, N21, N24, N25. κύριος ἐμοὶ βοηθός, οὐ φοβηθήσομαι·

N26, N27. κύριος ἐμοὶ βοηθός, *καὶ* οὐ φοβηθήσομαι·

73) Ἰα 4,8

ΟΠ. ἐγγίσατε τῷ Θεῷ, *καὶ ἐγγιεῖ* ὑμῖν.

N16, N21, N24, N25. ἐγγίσατε τῷ Θεῷ, *καὶ ἐγγίσει* ὑμῖν.

N26, N27. ἐγγίσατε τῷ Θεῷ *καὶ ἐγγιεῖ* ὑμῖν.

74) Ἰα 4,12

ΟΠ. εἷς ἐστὶν ὁ νομοθέτης καὶ κριτὴς,
N16, N21, N24, N25. εἷς ἐστὶν νομοθέτης καὶ κριτὴς,
N26, N27. εἷς ἐστὶν ὁ νομοθέτης καὶ κριτὴς

75) Ἰα 4,14

ΟΠ. οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον·
N16, N21, N24, N25. οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε τῆς αὔριον
N26, N27. οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον

76) Ἰα 5,4

ΟΠ. ὁ ἀπεστερημένος ἀφ' ὑμῶν
N16, N21, N24, N25. ὁ ἀφυστερημένος ἀφ' ὑμῶν
N26, N27. ὁ ἀπεστερημένος ἀφ' ὑμῶν

77) Ἰα 5,14

ΟΠ. προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτὸν ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ
N16, N21, N24, N25. προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτὸν ἀλείψαντες
ἐλαίῳ
N26, 27. προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτὸν ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ

78) Ἰα 5,20

ΟΠ. γνωσκέτω ὅτι
N16, N21, N24, N25. γινώσκετε ὅτι
N26, N27. γνωσκέτω ὅτι

79) Α' Πε 1,6

ΟΠ. ὀλίγον ἄρτι, εἰ δέον ἐστί, λυπηθέντες
N16, N21, N24, N25. ὀλίγον ἄρτι εἰ δέον λυπηθέντες
N26, 27. ὀλίγον ἄρτι εἰ δέον ἐστὶν λυπηθέντες

80) Α' Πε 1,9

ΟΠ. κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως ὑμῶν, σωτηρίαν ψυχῶν.
N16, N21, N24, N25. κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως σωτηρίαν
ψυχῶν.

N26, N27. κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως ὑμῶν σωτηρίαν ψυχῶν.

81) Α' Πε 3,1

ΟΠ. Ὅμοίως αἱ γυναῖκες ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν,

N16, N21, N24, N25. Ὅμοίως γυναῖκες, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν,

N26, N27. Ὅμοίως αἱ γυναῖκες, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν,

82) Α' Πε 5,2

ΟΠ. ποιμάνετε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ Θεοῦ, ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς,

N16, N21, N24, N25. ποιμάνετε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ Θεοῦ, μὴ ἀναγκαστῶς

N26, N27. ποιμάνετε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ Θεοῦ ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς

83) Β' Πε 1,3

ΟΠ. Ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ

N16, N21, N24, N25. Ὡς τὰ πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ

N26, N27. Ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ

84) Β' Πε 2,4

ΟΠ. ἀλλὰ *σειραῖς* ζόφου ταρταρώσας

N16, N21, N24, N25. ἀλλὰ *σιροῖς* ζόφου ταρταρώσας

N26, N27. ἀλλὰ *σειραῖς* ζόφου ταρταρώσας

85) Β' Πε 3,18

ΟΠ. αὐτῷ ἡ δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος· ἀμήν.

N16, N21, N24, N25. αὐτῷ ἡ δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος.

N26, N27. αὐτῷ ἡ δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος· ἀμήν.

86) Α' Ίω 3,19

ΟΠ. *καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν*

N16, N21, N24, N25. *ἐν τούτῳ γνωσόμεθα*

N26, N27. *Καὶ ἐν τούτῳ γνωσόμεθα*

87) Α' Ίω 3,21

ΟΠ. *ἐὰν ἡ καρδία ἡμῶν μὴ καταγινώσκη ἡμῶν,*

N16, N21, N24, N25. *ἐὰν ἡ καρδία μὴ καταγινώσκη,*

N26, N27. *ἐὰν ἡ καρδία ἡμῶν μὴ καταγινώσκη,*

88) Α' Ίω 5,1

ΟΠ. *ἀγαπᾷ καὶ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ.*

N16, N21, N24, N25. *ἀγαπᾷ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ.*

N26, N27. *ἀγαπᾷ καὶ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ.*

89) Γ' Ίω 7

ΟΠ. *ὕπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος ἐξῆλθον,*

N16, N21, N24, N25. *ὕπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος ἐξῆλθον*

N26, N27. *ὕπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος ἐξῆλθον*

90) Ίδ 5

ΟΠ. *εἰδότας ὑμᾶς ἅπαξ τοῦτο, ὅτι ὁ Κύριος*

N16, N21, N24, N25. *εἰδότας ἅπαξ πάντα, ὅτι κύριος*

N26, N27. *εἰδότας ὑμᾶς πάντα ὅτι ὁ κύριος*

Ἡ N26 διορθώνει τὸ κείμενο καὶ συμφωνεῖ μὲ τὸ ἐκκλησιαστικὸ στὶς λέξεις ὑμᾶς καὶ ὁ, ἐνῷ οἱ προηγούμενες ἐκδόσεις διατηροῦν τὴν λέξι ἅπαξ. τὸ πάντα συντακτικῶς εἶναι ἀδικοιολόγητο, διατηρεῖται δὲ στὴν N26 ὡς κακὴ κληρονομία ἐκ τῶν παλαιότερων ἐκδόσεων.

91) Ίδ 15

ΟΠ. *καὶ ἐλέγξαι πάντας τοὺς ἀσεβεῖς αὐτῶν περὶ πάντων τῶν ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν ὧν ἠσέβησαν*

N16, N21, N24, N25. *καὶ ἐλέγξαι πάντας τοὺς ἀσεβεῖς περὶ πάντων τῶν ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν ὧν ἠσέβησαν*

N26, N27. *καὶ ἐλέγξαι πᾶσαν ψυχὴν περὶ πάντων τῶν ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν ὧν ἡσέβησαν*

Ἐδῶ ἡ N26 ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸ ἐκκλησιαστικὸ κείμενο. δημιουργεῖται δὲ καὶ ἀσύντακτον, διότι ἂν τὸ σωστὸ κείμενο ἦταν «πᾶσαν ψυχὴν», τότε ἀντὶ αὐτῶν ὧν ἡσέβησαν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀκολουθοῦσε «αὐτῆς ὧν ἡσέβησεν», ἢ τοῦλάχιστον δὲν θὰ ὑπῆρχε οὔτε αὐτῶν οὔτε αὐτῆς, ἀλλὰ μόνον ἡ ἀναφορικὴ πρότασις ὧν ἡσέβησαν, ἐφόσον τὸ πᾶσαν ψυχὴν ἔχει περιληπτικὴ ἔννοια. ἡ ὑπαρξὶς ὁμως τῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας αὐτῶν (τῶν ἔργων... αὐτῶν) καθιστᾷ ἀναγκαῖο νὰ προηγῇται προσδιοριζόμενον ὄνομα σὲ πληθυντικὸ ἀριθμὸ καὶ ὅχι σὲ ἐνικό, ἐπὶ παραδείγματι «πάσας ψυχάς». ἀλλὰ ἐδῶ εἶναι ἐμφανὲς ὅτι ὁ θεόπνευστος συγγραφεὺς ἐσκεμμένως ἐπαναλαμβάνει πολλάκις καὶ τονίζει τὴν ἔννοια τῆς ἀσεβείας (ἀσεβεῖς... ἀσεθείας... ἡσέβησαν... ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς).

92) Ἰδ 18

ΟΠ. *ὅτι ἔλεγον ὑμῖν ὅτι ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ*

N16, N21, N24, N25. *ὅτι ἔλεγον ὑμῖν ἐπ' ἐσχάτου τοῦ χρόνου*

N26, N27. *ὅτι ἔλεγον ὑμῖν ὅτι ἐπ' ἐσχάτου τοῦ χρόνου*

93) Ἀπ 1,11· 2,18· 2,24

ΟΠ. *Θυάτειρα – Θυατείροις*

N16, N21, N24, N25. *Θυάτιρα – Θυατίροις*

N26, N27. *Θυάτειρα – Θυατείροις*

94) Ἀπ 2,22

ΟΠ. *ἐὰν μὴ μετανοήσωσιν*

N16, N21, N24, N25. *ἐὰν μὴ μετανοήσουσιν*

N26, N27. *ἐὰν μὴ μετανοήσωσιν*

Ἐδῶ μὲν στὴν N26 διορθώνεται ὁ τύπος τῆς ὑποτακτικῆς, ὅπως πρέπει. δὲν συμβαίνει ὁμως παντοῦ αὐτό. στὸ χωρίο Ἀπ 9,4 ἀφήνουν ἀδιόρθωτο τὸ *ἵνα μὴ ἀδικήσουσιν*, ἐνῶ ἐν συνεχείᾳ στὸν ἐπόμενον στίχο 5 γράφουν *ἵνα μὴ ἀποκτείνωσιν*. δύσκολη ἡ ἐλληνικὴ γραμματικὴ!

95) Ἀπ 3,2. ΟΠ. οὐ γὰρ εὗρηκά σου τὰ ἔργα
 N16, N21, N24, N25. οὐ γὰρ εὗρηκά σου ἔργα
 N26, N27. οὐ γὰρ εὗρηκά σου τὰ ἔργα

96) Ἀπ 4,4

ΟΠ. κυκλόθεν τοῦ θρόνου θρόνοι εἴκοσι τέσσαρες, καὶ ἐπὶ τοὺς θρό-
 νους τοὺς εἴκοσι τέσσαρας πρεσβυτέρους καθημένους

N16, N21, N24, N25. κυκλόθεν τοῦ θρόνου θρόνους εἴκοσι τέσσα-
 ρας, καὶ ἐπὶ τοὺς θρόνους εἴκοσι τέσσαρας πρεσβυτέρους καθημένους

N26, N27. κυκλόθεν τοῦ θρόνου θρόνους εἴκοσι τέσσαρες, καὶ ἐπὶ
 τοὺς θρόνους εἴκοσι τέσσαρας πρεσβυτέρους καθημένους

Ὁ Κούρτ Ἀλαντ στὴν N26 διώρθωσε τὸ συναντώμενο τὴν πρώτη
 φορά ἀριθμητικὸ ἐπίθετο ἀπὸ εἴκοσι τέσσαρας σὲ εἴκοσι τέσσαρες, δηλα-
 δὴ ἀπὸ αἰτιατικὴ πτῶσι σὲ ὀνομαστική, συμφωνῶντας σ' αὐτὸ μὲ τὸ
 ἐκκλησιαστικὸ κείμενο, ἄφησε ὅμως τὸ προσδιοριζόμενο οὐσιαστικὸ σὲ
 αἰτιατικὴ (θρόνους)! ἔτσι νομίζει κανεὶς ὅτι στὸ ἴδιο χωρίο βλέπει τὴν
 ἴδια λέξι νὰ σχηματίζῃ τὴν αἰτιατικὴ τῆς καὶ τέσσαρας καὶ τέσσαρες!
 ἀλλὰ ἂν ἡ μαρτυρία τῶν χειρογράφων τοὺς ἀνάγκασε στὴν 26ῃ ἐκδόσί
 τους τὸ ἐπίθετο νὰ τὸ διορθώσουν στὴν ὀνομαστική, αὐτὸ σημαίνει ὅτι
 καὶ τὸ οὐσιαστικὸ κανονικῶς εἶναι στὴν ἴδια πτῶσι, ὅποτε γιὰ ἄλλη
 μιὰ φορά ἐπιβεβαιώνεται τὸ ἐκκλησιαστικὸ κείμενο τοῦ οἰκουμενικοῦ
 πατριαρχείου. τὸ θρόνους διατηρήθηκε ἔτσι σὲ αἰτιατικὴ στὴν N26
 ἀπὸ κακὴ κληρονομία τῶν προηγουμένων ἐκδόσεων.

97) Ἀπ 5,8

ΟΠ. τὰ τέσσαρα ζῶα καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι

N16, N21, N24, N25. τὰ τέσσαρα ζῶα καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες
 πρεσβύτεροι

N26, N27. τὰ τέσσαρα ζῶα καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι

Στὴν N26 διορθώνουν παντοῦ τὸ «τέσσαρα» τῶν προηγουμένων ἐκ-
 δόσεων σὲ τέσσαρα. βλέπε καὶ παράδειγμα 23.

98) Ἀπ 9,3-4

ΟΠ. ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἐξουσία... καὶ
 ἐρρέθη αὐταῖς

N16, N21, N24, N25. ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐξουσία... καὶ ἐρρέθη αὐτοῖς

N26, N27. ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἐξουσία... καὶ ἐρρέθη αὐταῖς

Ἀπὸ τὸ 1904 ὁ καθηγητὴς Β. Ἀντωνιάδης ἐπισήμως διδάσκει αὐτὸ ποὺ εἶναι γνωστὸ καὶ στὰ ἐλληνόπουλα τοῦ δημοτικοῦ, ὅτι ἡ ἀκρίς γραμματικῶς εἶναι γένους θηλυκοῦ, καὶ ἐπομένως τὸ σωστὸ εἶναι ἐδόθη καὶ ἐρρέθη αὐταῖς (ταῖς ἀκρίσι δηλαδὴ) καὶ ὄχι αὐτοῖς. χρειάστηκαν 75 χρόνια, γιὰ νὰ τὸ μάθουν, ἀλλὰ δικαιολογούνται, διότι ἡ γραμματικὴ τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς εἶναι πολὺ δύσκολη. (τὸ αὐτοῖς τῆς N16 δὲν ἦταν τυπογραφικὸ λάθος, ἀλλὰ συνειδητὴ ἐπιλογὴ τοῦ ἐκδότου, ὅπως φαίνεται τόσο ἀπὸ τὸ κριτικὸ ὑπόμνημα ὅσο καὶ ἀπὸ τὶς ἐπόμενες ἐκδόσεις μέχρι τὴν N25).

Ὅμοιο μαργαριτάρι ὑπάρχει καὶ στὸ Ἀπ 21,14, ὅπου γράφουν· τὸ τεῖχος τῆς πόλεως ἔχον θεμελίους δώδεκα. τὸ λάθος τους αὐτὸ ὑπάρχει στὴν N16 καὶ παραμένει ἀδιόρθωτο μέχρι σήμερα. τὸ σωστὸ βεβαίως εἶναι τὸ τεῖχος... ἔχον, ὅπως βρίσκεται καὶ στὴν ἔκδοσι τοῦ Ἀντωνιάδη, ἀλλὰ αὐτοὶ ἀκόμη δὲν ἔμαθαν νὰ ξεχωρίζουν ὅτι τὸ τεῖχος εἶναι γένους οὐδετέρου, ὁ τοῖχος γένους ἀρσενικοῦ. τί Λωζάνη, τί Κοζάνη...

99) Ἀπ 13,10

ΟΠ. εἴ τις ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτέννει, δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτανθῆναι.

N16, N21, N24, N25. εἴ τις ἐν μαχαίρῃ ἀποκτενεῖ, δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρῃ ἀποκτανθῆναι.

N26, N27. εἴ τις ἐν μαχαίρῃ ἀποκτανθῆναι αὐτὸν ἐν μαχαίρῃ ἀποκτανθῆναι.

Ἡ διόρθωσι στὴν N26 ὄχι μόνον δὲν εἶναι διόρθωσι, ὄχι μόνον ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸ ἐκκλησιαστικὸ κείμενο, ἀλλὰ δίνει ἓνα κείμενο ποὺ δὲν σημαίνει τίποτε, δὲν ἔχει κανένα νόημα, δὲν εἶναι ἐλληνικά. οὔτε σχολιάζω τὰ περὶ «μαχαίρης»! (ἐννοεῖται ἄραγε ὡς ὀνομαστικὴ «ἡ μαχαίρη»;) βλέπε καὶ προηγούμενα σχόλια γιὰ τὸ τραγελαφικὸ κείμενο τῶν ἐκδόσεων Νέστλε-Ἀλαντ.

100) Ἀπ 16,6

ΟΠ. καὶ αἷμα αὐτοῖς ἔδωκας **πειῖν**

N16, N21, N24, N25. καὶ αἷμα αὐτοῖς δέδωκας **πεῖν**

N26, N27. καὶ αἷμα αὐτοῖς δέδωκας **πειῖν**,

101) Ἀπ 19,5

ΟΠ. πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ **καὶ** οἱ φοβούμενοι αὐτόν,

N16, N21, N24, N25. πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, οἱ φοβούμενοι αὐτόν,

N26, N27. πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ **καὶ** οἱ φοβούμενοι αὐτόν,

102) Ἀπ 19,12

ΟΠ. οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς **φλόξ** πυρός,

N16, N21, N24, N25. οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ **φλόξ** πυρός,

N26, N27. οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς **φλόξ** πυρός,

103) Ἀπ 21,12

ΟΠ. ἃ ἐστὶν **ὀνόματα** τῶν δώδεκα φυλῶν

N16, N21, N24, N25. ἃ ἐστὶν τῶν δώδεκα φυλῶν

N26, N27. ἃ ἐστὶν **ὀνόματα** τῶν δώδεκα φυλῶν

Στὰ ἀνωτέρω 103 παραθέματα συγκρίθηκαν δειγματοληπτικά οἱ 16η, 21η, 24η, 26η, καὶ 27η ἐκδόσεις τοῦ κειμένου Νέστλε καὶ βρέθηκαν 116 διορθώσεις-ἀλλαγές σὲ 110 χωρία τῆς Καινῆς Διαθήκης. ἀπὸ αὐτὲς τὶς διορθώσεις μόνον 14 ἀπομακρύνουν τὸ κείμενο ἀπὸ τὴν ἔκδοσι τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου, ἐνῶ οἱ ὑπόλοιπες (ποσοστὸ 90% ἐπὶ τοῦ συνόλου) πλησιάζουν τὸ ἐκκλησιαστικὸ κείμενο ἢ ταυτίζονται μὲ αὐτό.

Γ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ἡ ἔκδοσι τῆς Καινῆς Διαθήκης Νέστλε-Ἀλαντ δὲν εἶναι κριτικὴ ἔκδοσι, ἀλλὰ συμπίλημα ἀπὸ ἄλλες κριτικὲς ἐκδόσεις. ἡ παρασκευὴ καὶ ἡ διαδρομὴ τῆς ἐκδόσεως μέσα ἀπὸ δεκαετίες ἀλλαγῶν καὶ παρεμβάσεων, πού εἶναι ἐξαιρετικὰ δύσκολο –καὶ μᾶλλον ἀδύνατο– νὰ ἐντο-

πιστοῦν ὅλες καὶ νὰ ἐλεγχθοῦν γιὰ τυχόν σφάλματα ἢ αὐθαιρεσίες τῶν ἐπιμελητῶν/ἐκδοτῶν, δὲν ἀποτελεῖ ἐγγύησι γιὰ τὴν ὁρθότητα τῶν ἐπιλογῶν καὶ τὴν ἀρτιότητα τοῦ κειμένου.

Τὸ καινοδιαθηκικὸ κείμενο τῶν Νέστλε-Ἀλαντ ἀποδεικνύεται γιὰ πολλοὺς λόγους ἐσφαλμένο, ἀποκρουστικὸ καὶ ἐντελῶς «ἄκριτο» καὶ κυρίως ἀποδεικνύεται τέτοιο ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς παρασκευαστάς του, οἱ ὁποῖοι μὲ τὶς συνεχεῖς ἀνασκευές τοῦ κειμένου ἀναγνωρίζουν ἐμμέσως πλὴν σαφῶς τὰ δικά τους λάθη καὶ τὴν ὁρθότητα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κειμένου (ἐκδόσεων Κωνσταντινουπόλεως 1904 καὶ 1912).

Οἱ ἀλλαγές/διορθώσεις ποὺ ὁ Κούρτ Ἀλαντ ἐπέφερε στὸ κείμενο Νέστλε κατὰ τὴν 26ῃ ἐκδόσί του ἔρχονται νὰ συμφωνήσουν μὲ τὸ κείμενο τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου στὸ ἐντυπωσιακὸ ποσοστὸ 90%. ἀντιλαμβάνεται κανεὶς ὅτι ὅλες οἱ ἐκδόσεις Νέστλε χωρίζονται σὲ δύο ομάδες: α) στὶς προγενέστερες ἐκδόσεις μέχρι τὴν Ν25 καὶ 6) στὶς Ν26 καὶ Ν27. στὴν Ν26 ἑκατοντάδες χωρία διωρθώθηκαν, ὥστε νὰ ταυτίζονται μὲ τὸ ἐκκλησιαστικὸ κείμενο ἢ ἔστω νὰ προσεγγίζουν πρὸς αὐτό. πρόκειται γιὰ μία ἔμμεση ἀλλὰ σπουδαία ἀναγνώρισι τῆς ὁρθότητος καὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κειμένου (κατὰ τὴν ἐκδοσι Ἀντωνιάδου). καθόσον γνωρίζω, τὸ γεγονός αὐτὸ δὲν ἔχει ἐπισημανθῇ καὶ τονιστῇ ὅσο θᾶπρεπε.

Ἡ ἐκδοσι τοῦ Β. Ἀντωνιάδῃ ἔγινε ἀπευθείας ἀπὸ χειρόγραφα ἀρίστης ποιότητος (περισσότερα ἀπὸ 130) καὶ παρέχει πραγματικὸ κριτικὸ κείμενο τοῦ αὐθεντικοῦ κειμένου τῆς Καινῆς Διαθήκης. τὸ ἐκκλησιαστικὸ κείμενο λοιπὸν ἐπιστημονικῶς ὑπερτερεῖ κατὰ πολὺ τοῦ κειμένου Νέστλε-Ἀλαντ.

Ἐχοντας κανεὶς ἀνὰ χεῖρας τὴν ἐκδοσι Νέστλε καὶ παρατηρῶντας προσεκτικὰ τὸ πλῆθος τῶν κριτικῶν σημείων καὶ συμβόλων της, τὸ λεγόμενο κριτικὸ ὑπόμνημα καὶ τὸν τρόπο παρουσιάσεως τοῦ κειμένου, ἀμέσως ἀντιλαμβάνεται ὅτι στὴν πραγματικότητα εἶναι κριτικὴ ἐκδοσι τῆς ἀγνοίας, τῆς ἀμφιβολίας καὶ τῆς συγχύσεως τῶν ἐτεροδόξων σχετικὰ μὲ τὴν Καινὴ Διαθήκη. τοῦτο, διότι μία ἐπιστημονικὴ κριτικὴ ἐκδοσι ὁποιοδήποτε κειμένου ἔχει στόχον νὰ δώσῃ τὴν αὐθεντικὴ μορφή τοῦ κειμένου· αὕτη εἶναι ἡ θετικὴ της προσφορά. παραλλήλως μὲ τὸ κριτικὸ της ὑπόμνημα δίνει καὶ ὅλες ἢ τὶς κυριώτερες περιπτώσεις νοθείας, παραχαράξεως ἢ φθορᾶς τοῦ κειμένου,

ἐνδεχομένως ἐξηγῶντας γιατί οἱ ἄλλες παραλλαγές εἶναι ἀπορριπτέες· αὐτὴ εἶναι ἡ ἀρνητικὴ τῆς προσφορά. ἡ ἔκδοσι Νέστλε στὴν πραγματικότητα δὲν ἔχει θετικὴ προσφορά, ἀλλὰ μόνον ἀρνητικὴ. ὑπάρχει σ' αὐτὴν μία συνεχὴς ἀμφιβολία καὶ ἀβεβαιότης, κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι σίγουρος ὅτι αὐτὴ ἡ ἐκείνη ἡ παραλλαγή εἶναι ἡ αὐθεντικὴ, βλέπει τυπικὰ καὶ συντακτικὰ φαινόμενα κατὰ παράβασιν κάθε κανόνος γραμματικῆς, διαβάζει κείμενα ἀκατανόητα, λέξεις σκόρπιες χωρὶς κάποιον λογικὸ εἰρμό.

Ἀναμφίβολα ἡ ἔκδοσι Νέστλε ὁδηγεῖ τὸν μελετητὴ τῆς στὴν ἀπιστία πρὸς τὴν Καινὴ Διαθήκη. ἀρχικῶς ἀμφιβάλλει ὁ μελετητὴς γιὰ τὴν γραμματικὴ ὀρθότητα τῶν κειμένων, κατόπιν χάνει τὴν ἐμπιστοσύνη του στὴν θεοπνευστία τῶν συγγραφέων (τί θεοπνευστία εἶχαν ἄνθρωποι ποὺ δὲν ἤξεραν οὔτε νὰ μιλήσουν οὔτε νὰ γράψουν;), ὕστερα βρίσκει ἀκατανόητα ἢ παράλογα κάποια τμήματα ἀπὸ ὅσα καλεῖται νὰ πιστέψῃ ἀπόλυτα, μετὰ χάνει κάθε συναίσθημα ἱερότητας πρὸς τὴν Καινὴ Διαθήκη, καὶ τέλος ἀπορρίπτει τὴν διδασκαλία τῆς. ἡ τὸ ἴδιο πρᾶγμα νὰ τὸ πῶ διαφορετικὰ: ὅσες ἐλληνικὲς καὶ ξενόγλωσσες μεταφράσεις τῆς Καινῆς Διαθήκης στηρίχτηκαν σὲ κάποια παλαιότερη ἔκδοσι τοῦ κειμένου Νέστλε, πρέπει νὰ ἀποσυρθοῦν ἀπὸ τὴν κυκλοφορία καὶ νὰ διορθωθοῦν σύμφωνα μὲ τὴν 8η διορθωμένη ἀνατύπωση τῆς 27ης ἐκδόσεως. καὶ γενικῶς κάθε φορὰ ποὺ διορθώνεται τὸ κείμενο Νέστλε θὰ πρέπει νὰ ἀλλάζουν καὶ οἱ μεταφράσεις. ἀλλὰ μὲ αὐτὴν τὴν λογικὴ ὁδηγούμεστε ἀναποφεύκτως στὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν ὑπάρχει βεβαιωμένο κείμενο τῆς Καινῆς Διαθήκης, ὅτι δὲν ὑπάρχει καμμία σωστὴ μετάφρασι, πολὺ περισσότερο δὲν μπορούμε νὰ ἔχουμε ἐρμηνεῖα Καινῆς Διαθήκης οὔτε ἀσφαλῆ διδασκαλία, οὔτε μπορούμε νὰ εἴμαστε σίγουροι γιὰ τίποτε, οὔτε ἀληθινὴ ἐκκλησία ὑπάρχει οὔτε σωτηρία τῶν ἀνθρώπων. ἐκεῖ ὁδηγεῖ ἡ ἔκδοσι Νέστλε-Ἄλαντ.

Ὑστερα ἀπὸ ὅλα τὰ παραπάνω καταλαβαίνει κανεὶς γιατί στὸ κείμενο Νέστλε ἀντιδρῶν καὶ πολλοὶ ἐτεροδόξοι χριστιανοί, ὄχι μόνον ῥωμαιοκαθολικοὶ ἀλλὰ καὶ μεγάλος ἀριθμὸς προτεστάντων. πολλὲς φορές ὅμως οἱ ἀντιδράσεις τους γίνονται μὲ φανατισμό, χωρὶς ἐπιστημονικὰ ἢ ἄλλα οὐσιαστικὰ ἐπιχειρήματα, κυρίως δὲ ἀντιπαραθέτουν τὸ κείμενο Νέστλε πρὸς τὸ Παραδεδογμένο κείμενο. κάποιοι μάλιστα ἐκ-

τρέπονται και σε πολιτικά ἐπιχειρήματα και κατηγοροῦν τὸν Νέστλε ὡς φίλα προσκείμενο στὸ γερμανικὸ ναζιστικὸ καθεστῶς. δὲν υἱοθετῶ αὐτὲς τὶς αἰτιάσεις οὔτε τὴν τακτικὴ τῶν ἐτεροδόξων, διότι δὲν γνωρίζω τὰ σχετικὰ στοιχεῖα οὔτε και μὲ ἐνδιαφέρουν ἄλλωστε. ἀπλῶς ἐπιχείρησα μὲ νηφαλιότητα νὰ προσεγγίσω διαχρονικῶς τὴν ἔκδοσι Νέστλε και νὰ δώσω ὅσο πιὸ ἀντικειμενικὰ μποροῦσα τὰ συμπεράσματα ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἔρευνα. εἶμαι ὁμῶς πεπεισμένος ὕστερα ἀπὸ ὅλη τὴν ἐργασία ποὺ ἔκανα πῶς δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ γίνεταί ἀναφορὰ ἢ χρῆσι τῆς ἐκδόσεως Νέστλε μέσα στὸν χῶρο τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας τοῦλάχιστον.

Αὐγούστος 2006